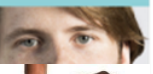
Gemeente Druten

Perspectiefnota 2025

INHOUDSOPGAVE **Blz.**

INLEIDING **2**

1. Financiële en beleidsmatige rapportage **6**
1.1 Uitgangspunten 6
1.2 Financiële analyse – bestemming resultaat 2024 6
1.2.1 Resultaat jaarrekening 2024 6
1.2.2 Financiële verwerking reeds genomen raadsbesluiten 6
1.3 Structurele doorwerkingen 7
1.3.1 Bestaand beleid (structureel) 7
1.3.2 Nieuw beleid (structureel) 14

2. 2e Rapportage 2025 **19**
2.1 Eenmalige bijstellingen begroting 2025 19
2.1.1 Bestaand beleid (incidenteel) 19
2.1.2 Nieuw beleid (incidenteel) 24
2.2 Actualisatie reserves en voorzieningen 2025 27

3. Gemeenschappelijke regelingen **28**

4. Proces ombuigingen **31**
4.1 Inleiding 31
4.2 Beschrijving proces 31
4.3 Inzicht in de opbrengsten 33
4.4 Doorontwikkeling van het proces 33
4.5 Participatie en communicatie 33
4.6 Koersvast naar 2029 34

5. Financiële effecten incidenteel en structureel **36**

6. Provinciaal toezicht **39**
6.1 Algemeen 39
6.2 Financiële ontwikkelingen 39

7. Rapportage Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit" **41**
7.1 Voortgangsrapportage "Lijst van 100" 41

8. Resumé beslispunten **42**

PERSPECTIEFNOTA 2025

Inleiding
Hierbij bieden wij u de perspectiefnota 2025 aan. De Perspectiefnota 2025 is de eerste stap in het begrotingsproces. Deze stap wordt gevolgd door het opstellen van de Programmabegroting 2026-2029. Deze Perspectiefnota wordt behandeld in de gemeenteraad van 3 juli 2025. Deze perspectiefnota geeft inzicht in de financiële voortgang van de begroting 2025 en geeft een financiële doorkijk in de te maken keuzes voor deze collegeperiode. De structurele effecten van de afwijkingen in 2025 nemen we mee in de financiële kaderstelling voor de begroting 2026.
De perspectiefnota 2025 vormt samen met het collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit" de basis voor de voorbereiding van de programmabegroting 2026-2029. De uitkomsten van de meicirculaire 2025 zijn verwerkt in deze perspectiefnota.

Samen duurzaam vooruit
Met de uitwerking van het collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit" heeft het college een nadere financiële invulling gegeven aan de ambities van de raad voor de huidige raadsperiode, waarbij de intentie blijft om het kwaliteitsniveau van de voorzieningen op peil te houden en infrastructurele knelpunten op te lossen. Daarnaast staat de gemeente voor een aantal grote opgaven als gevolg van landelijke, ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. De perspectiefnota 2025 geeft een actueel inzicht in de financiële stand van zaken van onze gemeente.

Onzekerheid gemeentefonds, opschuivend ravijn.
De bezuinigingen op het gemeentefonds leiden tot dreigende structurele tekorten bij bijna alle gemeenten. In de Voorjaarsnota 2025 heeft het kabinet gereageerd op de aanhoudende zorgen van gemeenten over het zogenoemde ravijnjaar 2026. De Voorjaarsnota biedt gemeenten tijdelijk lucht: het kabinet stelt tot en met 2027 € 3 miljard extra beschikbaar, onder meer voor jeugdzorg en ter mitigering van het Ravijnjaar 2026. Daarnaast is het kabinet bereid om de tekorten in de jeugdzorg 2023 en 2024 deels te compenseren. Goed nieuws op korte termijn, maar structurele duidelijkheid blijft uit. Vanaf 2024 hebben wij een intensief ombuigingsproces gelopen langs de lijn van een aantal sporen. De resultaten van dit proces zijn beschreven in hoofdstuk 4.1 en worden gedetailleerd als bijlage bij deze perspectiefnota gepresenteerd.
De mogelijke ombuigingen worden integraal afgewogen bij de meerjarenbegroting 2026 – 2029 en dienen als input voor het komende coalitieakkoord en raadsprogramma. In 2027 wordt de begroting langs de lijn van Zero Based Budgeting opgebouwd. Dit houdt in dat alle begrotingsposten opnieuw worden opgebouwd, verantwoord en vastgesteld. Het doel hierbij is om nog scherper en realistischer te begroten, zowel op prijs alsmede op realisatie.

Ondanks de onzekerheden over de hoogte van de algemene uitkering, blijft Druten een stabiele koers uitzetten en houden we koers op het coalitieakkoord en onze toekomstvisie. We zijn trots op ons voorzieningenniveau tegen relatief lage gemeentelijke lasten. Dat proberen we in stand te houden en tegelijkertijd blijven we inzetten op diverse ontwikkelingen op het gebied van huisvesting, duurzaamheid en het leveren van goede zorg.

Samenvatting financieel perspectief na verwerking meicirculaire 2025

(bedragen in € /-= nadelig)

Samenvatting financieel perspectief PPN 202	2025	2026	2027	2028	2029
Structureel saldo na bestemming	-862.920	-2.684.688	-2.457.160	-2.401.710	-2.845.145
Structurele effecten uit eerdere Raadsbesluiten	-2.560	-2.627	-2.695	-2.762	-2.831
Bestaand beleid	1.513.263	770.392	807.566	839.978	780.922
Nieuw beleid	100.607	-81.051	-427.720	-299.569	-458.360
Nieuw beleid programmaoverstijgend	0	0	-300.000	-300.000	-300.000
Gemeenschappelijke regelingen	104.663	-55.905	193.668	274.654	405.617
Financiële effecten meicirculaire 2025	489.000	1.990.000	1.513.000	490.000	383.000
Saldo	**1.342.053**	**-63.879**	**-673.341**	**-1.399.409**	**-2.036.797**
Saldo eenmalige middelen 2025	883.867	0	0	0	0
Saldo exploitatie 2025 t/m 2029	**2.225.920**	**-63.879**	**-673.341**	**-1.399.409**	**-2.036.797**

Zoals gezegd is er naar aanleiding van de tekorten bij de meerjarenbegroting 2024-2027 een proces van Ombuigingen gestart. In het financieel perspectief voor 2025-2028 hebben we ombuigingen zonder beleidsconsequenties en fasering van kredieten reeds doorgevoerd. De focus van het ombuigingsproces was gericht om het boekjaar 2029 sluitend te krijgen met inzet van het surplus op de algemene reserve. De verwachting op basis van deze perspectiefnota is dat de meerjarenbegroting 2026 – 2029 voor het jaar 2026 structureel en reëel in evenwicht is, met eventuele beperkte inzet van de algemene reserve. Hiermee voldoet de gemeente aan het toetsingskader van de provincie. De jaren 2027, 2028 en 2029 sluiten nog af met tekorten. Ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028 zijn alle saldi verbeterd.

De problematiek van het financiële ravijnjaar is dus nog niet structureel opgelost. De huidige koers van het kabinet maakt dat het voor gemeenten lastig is om een stabiele koers te varen en zorg te dragen voor robuust financieel beleid en beheer. De inzet van de VNG is dat het kabinet de balans tussen taken van gemeenten en de benodigde middelen gaat herstellen maar dat is een enorme uitdaging en nog geen garantie voor onze financiële positie. Zonder adequaat herstel van de balans tussen de door het rijk aan gemeenten beschikbare gestelde middelen en de uit te voeren taken heeft deze financiële onzekerheid een ongekend effect op de bestuurbaarheid van gemeenten en de kwaliteit van de voorzieningen in het bijzonder.

De effecten uit eerdere raadsbesluiten, autonome ontwikkelingen op bestaand beleid, nieuw beleid en gemeenschappelijke regelingen hebben een kostenverhogend effect.

Opdracht
Het geprognosticeerde begrotingssaldo voor het jaar 2026-2029 laat voor nu voor het jaar 2026 met beperkte inzet vanuit de algemene reserve een positief beeld zien en tekorten voor de jaren 2027 tot en met 2029. Met deze uitkomst heeft het college de opdracht om een sluitende begroting 2026 aan de raad aan te bieden. Met de huidige wettelijke opgaaf en ambities is het niet mogelijk om het meerjarenperspectief sluitend te krijgen.

- De gemeente Druten heeft beperkte financiële slagkracht om de ambities voor de komende jaren te realiseren. In deze perspectiefnota hebben we puntsgewijs aangegeven of autonome ontwikkelingen op bestaand beleid of nieuw beleid een keuze betreft;
- In de begroting 2025-2028 is besloten om tekorten gedeeltelijk om te buigen door de eenmalige inzet van de algemene reserve. De mogelijke inzet van de reserve is een tussenoplossing, waarbij via ombuigingen uiteindelijk een duurzaam financieel evenwicht tot stand moet worden gebracht.

Toekomst
Het college vindt dat een gezonde financiële positie een belangrijke randvoorwaarde is om ook in de komende jaren focus te kunnen houden op wat voor onze gemeente belangrijk is. Hoe de aanpassingen om tot een sluitende begroting te komen er mogelijk uit gaan zien is op dit moment niet helemaal duidelijk. Het traject tot een sluitende begroting 2026 wordt in aanloop naar de begroting van 2026 in beeld gebracht en verder uitgewerkt. Het vervolgtraject, om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting vanaf 2026 en verder te komen, wordt de komende periode nader uitgewerkt. In deze periode zal dan tevens bekend worden wat de ontwikkelingen zijn bij het rijk en welke impact dit heeft op alle gemeenten en in het bijzonder op die van de gemeente Druten. We houden koers op de ingeslagen weg uit het coalitieakkoord en onze toekomstvisie en zorgen ervoor dat we een sluitende begroting voor het jaar 2026 aanbieden. Ondertussen wachten we de vervolggesprekken tussen het Rijk en de VNG af over het terugdraaien van de kortingen in het gemeentefonds, maar blijven we ons voorbereiden op het scenario dat dit in onvoldoende mate uitpakt om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen.

Druten, 10 juni 2025

Burgemeester en wethouders van Druten,

de secretaris,	de burgemeester,
B.P.P Janssen	S.W.P.J. Sengers

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 bevat een financiële rapportage van incidentele bijstellingen, eerder genomen raadsbesluiten en structurele doorwerkingen van zowel bestaand en voorgesteld nieuw beleid voor 2026 en verder.

In hoofdstuk 2 treft u de "2e Rapportage 2025" aan waarin wij rapporteren over de eenmalige bijstellingen in de begroting 2025 voor zowel bestaand beleid alsook nieuw beleid, waarbij we u vragen om deze keuzes te bekrachtigen.

In hoofdstuk 3 geven we de financiële impact van de ingediende begrotingen 2026 van de gemeenschappelijke regelingen weer.

Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting van de uitkomsten van het gelopen ombuigingsproces, waarbij beleidsarme onderdelen reeds meegenomen zijn in het geactualiseerde meerjarenperspectief.

Aansluitend op de spelregels van de 'Notitie reken technische uitgangspunten programmabegroting 2026-2029' ziet u in hoofdstuk 5 een doorkijk naar de saldi van de geactualiseerde meerjarenbegroting.

Het resumé vat de financiële beslispunten samen. Daaronder valt de bestemming van het saldo van de jaarrekening 2024 en ook de actuele structurele en eenmalige effecten.

Hoofdstuk 1. Financiële en beleidsmatige rapportage

1.1 Uitgangspunten

In de vergadering van 5 november 2024 stelde uw raad de begroting 2025, evenals de meerjarenraming 2025-2028 vast als uitgangspunt voor het financieel beleid.

De financiële resultaten van de jaarrekening 2024 en de begroting 2025 bieden een actuele stand van zaken. Dat stelt ons in staat om beleidskeuzes, inzichten en budgetten voor de begroting 2025 en latere jaren bij te stellen. Daarbij hanteren wij de volgende regels:

- Het tot heden aanvaard beleid wordt voortgezet. Nieuw beleid voor 2025 en volgende jaren leggen wij afzonderlijk aan uw raad voor ter integrale afweging.

- Wij houden rekening met de budgettaire gevolgen van ontwikkelingen en besluitvorming die zich tot en met medio april/mei 2025 hebben voorgedaan.

1.2 Financiële analyse – bestemming resultaat 2024

1.2.1 Resultaat jaarrekening 2024

Na de besluitvorming betreffende de najaarsnota 2024 voorzagen we voor de jaarrekening 2024 een positief saldo van € 1.227.755. Na besluitvorming door de raad, vloeit uit de jaarrekening 2024 een positief saldo voort van € 2.138.292, dit onder voorbehoud van de accountantscontrole. Dit saldo wordt in 2025 onttrokken aan de algemene reserve en ingebracht in deze perspectiefnota ten gunste van de eenmalige middelen 2025.
Het verschil tussen de najaarsnota 2024 en het werkelijk exploitatieresultaat 2024 wordt onder andere verklaard door de budgetoverhevelingen 2024 naar 2025 ad € 1.172.662, waarvan u in de jaarrekening 2024 een nadere specificatie aantreft. In de jaarrekening worden de verschillen (groter dan € 20.000) tussen het saldo van de najaarsnota 2024 en de jaarrekening 2024 verder toegelicht.

1.2.2 Financiële verwerking al genomen raadsbesluiten

Op deze plek stippen we de besluiten met gevolgen voor 2025 en verder uit de raadsvergaderingen kort aan. De mutaties verwerken we via deze perspectiefnota administratief in de begroting 2025 en verder.

Effecten uit Najaarsnota 2024 en overige raadsbesluiten
Navolgende besluiten zijn door de raad vastgesteld, waarvan de financiële consequenties nu verwerkt worden in de perspectiefnota 2025. Het betreft onderstaande items:

Vaststellen verordening Cliëntparticipatie
In de raadsvergadering van 6 februari 2025 heeft u de Verordening Cliëntparticipatie vastgesteld. De financiële consequenties verwerken wij via deze perspectiefnota 2025.

Uitvoeringsplan WMO Jeugd en gezondheid
In uw raad van 12 december 2024 heeft u het beleidsplan “Samen voor een gezonde toekomst” vastgesteld. Een gedeelte van de activiteiten uit het beleidsplan ter hoogte van € 95.000 wordt voor 2025 afgedekt uit de reserve Sociaal Domein.

Eenmalige restantbudgetten 2024
In uw raad van 13 maart 2025 besloot u om de restantbudgetten 2024 ter hoogte van € 1.172.662 over te hevelen naar 2025. Deze claims zijn vooralsnog ten laste van de algemene reserve gebracht. Bij deze perspectiefnota 2025 wordt conform besluit dit bedrag weer toegevoegd aan de algemene reserve, dit ten laste van de eenmalige middelen 2025.

LTC Horssen
Op 6 februari 2025 heeft de gemeenteraad van Druten unaniem besloten om een subsidie van € 40.000 toe te kennen aan LTC Horssen voor de verduurzaming en renovatie van haar sportaccommodatie. Deze subsidie bestaat uit € 10.000 uit het reguliere sportbudget en € 30.000 uit de eenmalige middelen.

Deze subsidie past binnen het gemeentelijk beleid om sportdeelname te stimuleren en sportverenigingen toekomstbestendig te maken, zoals verwoord in het collegeprogramma 'Samen duurzaam vooruit'.

1.3 Structurele doorwerkingen en beleidsrapportages
De hierna genoemde budgetten, gegroepeerd per programma, van de begroting 2025 en de volgende jaren behoeven structurele aanpassing. Daarnaast noemen we ook de relevante beleidsontwikkelingen per programma.

1.3.1 Bestaand beleid (structureel)

Programma 0 bestuur en Ondersteuning

Bijdrage aan de VNG (€ 11.000-)
Op grond van de door de landelijke VNG vastgestelde contributie voor 2025, dient de raming hiervoor structureel te worden verhoogd met € 11.000. Deze landelijke contributie kent een structurele verhoging ten opzichte van voorgaande jaren. Om deze verhoging op een verantwoorde wijze op te vangen, wordt voorgesteld de meerjarenraming voor de VNG-bijdrage structureel te verhogen.

Deze aanpassing wordt opgenomen binnen het financieel kader van de PPN en draagt bij aan het borgen van onze betrokkenheid bij het landelijke gemeentelijke netwerk, alsmede aan het versterken van de positie van gemeenten in het interbestuurlijke krachtenveld. De structurele verhoging is noodzakelijk om onze rol als volwaardige en actieve partner binnen de VNG te continueren.

Decembercirculaire 2024 (€ 352.000+)
Op basis van de doorrekening van de decembercirculaire 2024 zijn positieve bijstellingen te melden, met name door correcties op het volume accres t.o.v. de septembercirculaire 2024. De structurele voordelen bedragen voor 2025 € 352.000, 2026: € 195.000, 2027 € 241.000, 2028 € 244.000 en 2029 € 229.000.

OZB (€ 53.087-)
Op grond van de Munitax-rapportage per 1 maart 2025 wordt een hogere opbrengst uit de OZB heffing van de woning-eigenaren en een lagere opbrengst uit de OZB heffing van de eigenaren van niet-woningen en van de gebruikers van niet-woningen verwacht.

Accountant (€ 50.000+)
Op 22 mei 2024 heeft de gemeenteraad een nieuwe accountant aangewezen. De aanbesteding voor een nieuwe accountant is opgestart en zal dit jaar worden afgerond voor de controle van 2025. De verwachting is dat de kosten structureel dalen met € 48.000.

Programma 1 Veiligheid

Cameratoezicht Markt en De Gelenberg (€ 10.000-)
In het kader van de herinrichting van sportcomplex De Gelenberg zijn drie extra camera's geplaatst, waarmee het totaal op zeven komt. Deze uitbreiding is noodzakelijk gebleken vanwege aanhoudende overlast buiten gebruiksuren, zoals geluidsoverlast, groepsvorming en intimidatie. De camera's dragen bij aan het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in het gebied.

Conform de wettelijke verplichtingen worden de camerabeelden live uitgekeken door de Regionale Toezicht Centrale (RTC). De aansluiting op de RTC brengt extra kosten met zich mee, waaronder het aanleggen van een glasvezelverbinding en het aanpassen van de camera's. De totale meerkosten bedragen € 10.000.

Daarnaast is het cameratoezicht op de Markt geëvalueerd en voortgezet. De camera's op de Markt zijn eveneens aangesloten op de RTC en dragen bij aan het handhaven van de openbare orde en het vergroten van het veiligheidsgevoel onder inwoners en ondernemers

Programma 2 Verkeer en vervoer

Kapitaallasten herinrichting Koningstraat
In april 2025 is het onderzoek naar de herinrichting van de Koningstraat gestart, zoals beschreven in de informatienota aan de raad van 17 april 2025. Het participatietraject en de planvorming zijn in volle gang. Op basis van de uitkomsten wordt een voorkeursoplossingsrichting opgesteld, die bij de behandeling van de begroting 2026 ter besluitvorming aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

De verbreding van de projectscope leidt naar verwachting tot hogere investeringskosten dan oorspronkelijk geraamd. Om deze reden wordt in deze Perspectiefnota voorgesteld het investeringskrediet voor dit project te verhogen. De bijbehorende kapitaallasten worden vanaf 2026 structureel opgenomen in de meerjarenbegroting. De exacte hoogte van de kapitaallasten is afhankelijk van de definitieve investeringsomvang en zal worden gespecificeerd bij de begrotingsbehandeling.

Deze structurele lasten zijn noodzakelijk om de financiële dekking van de herinrichting van de Koningstraat te waarborgen en dragen bij aan een toekomstbestendige en leefbare openbare ruimte in Afferden.

Programma 4 Onderwijs

OZB-scholen (€23.900-)
Tijdens de analyse van de jaarrekening 2024 is geconstateerd dat de opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting (OZB) voor schoolgebouwen hoger uitvielen dan begroot. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van de toegenomen WOZ-waarden van onderwijsgebouwen. Aangezien deze waardestijgingen naar verwachting structureel zijn, wordt voorgesteld om de geraamde OZB-opbrengsten voor scholen in de meerjarenbegroting bij te stellen.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Bijstellling contractuele verplichtingen Openbare biblioth. Rivierenland (€6.800-)
De gemeente Druten heeft met de Openbare Bibliotheek Rivierenland (OBR) een convenant gesloten voor de periode 2023–2026, waarin afspraken zijn vastgelegd over de uitvoering van het bibliotheekwerk. Conform dit convenant wordt de jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan de OBR aangepast op basis van het actuele inwonersaantal en een indexering voor loon- en prijsontwikkelingen.

Voor het begrotingsjaar 2025 leidt deze systematiek tot een bijstelling van de gemeentelijke bijdrage aan de OBR. Deze bijstelling wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2025–2029 en maakt onderdeel uit van de financiële actualisatie in deze perspectiefnota.

De jaarlijkse aanpassing van de bijdrage aan de OBR waarborgt een duurzame en kwalitatief hoogwaardige bibliotheekvoorziening voor de inwoners van Druten. De OBR speelt een essentiële rol in het bevorderen van lezen, digitale geletterdheid en participatie in de informatiesamenleving.

Index omroepgelden (€ 1.026-)
De gemeente Druten verstrekt jaarlijks subsidie aan de regionale publieke omroep RN7 op basis van een vastgesteld bedrag per inwoner. Deze systematiek is vastgelegd in de afspraken met RN7 en wordt door alle deelnemende gemeenten gehanteerd.

Door de stijging van het inwonersaantal in het afgelopen jaar neemt de gemeentelijke bijdrage aan RN7 structureel toe. Deze volumetoename leidt tot een onontkoombare kostenuitzetting binnen de begroting.

De bijstelling wordt verwerkt in de actualisatie van het meerjarenperspectief 2025–2029 en maakt onderdeel uit van de reguliere indexering van gemeentelijke bijdragen aan bovenlokale voorzieningen.

Sportclubs (€ 30.499-)
Het college heeft de verenigingen en de gemeenteraad toegezegd een andere werkwijze te gaan hanteren dan in het beleidskaders is opgenomen voor de verdeling van de gelden ten behoeve van renovatie van natuurgrasvelden. Hierdoor is de verdeling in de financiële raming ten behoeve van de reserve 'renovatie voetbalvelden' gewijzigd. Het totaalbedrag in de reserve blijft ongewijzigd.

Besparing exploitatie Sportcentrum De Gelenberg (€ 250.000+)
Na ingebruikname van Sportcentrum De Gelenberg begin 2024 is de exploitatie overgedragen aan Optisport B.V., conform het tienjarige contract dat op 1 februari 2024 is ingegaan. De overgang van gemeentelijke exploitatie naar een marktpartij heeft geleid tot een herijking van de exploitatiekosten.

Op basis van de geactualiseerde exploitatiegegevens blijkt dat de jaarlijkse lasten lager uitvallen dan eerder geraamd. Concreet resulteert dit in een structureel voordeel ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenraming.

Aangepaste huurindexatie Sportcentrum De Gelenberg (€ 31.909+)
Uit analyse van de lopende huurcontracten is gebleken dat in 2024 ten onrechte geen jaarlijkse indexering is toegepast op een deel van de gemeentelijke huuropbrengsten. Dit heeft geleid tot een gemiste opbrengst van circa € 15.000 over het afgelopen jaar. De correctie wordt alsnog administratief verwerkt en in rekening gebracht bij de betreffende huurders.

Deze afwijking heeft ook gevolgen voor de indexeringsgrondslag in de opvolgende jaren, omdat het gemiste indexeringsmoment doorwerkt in de meerjarige huurprijzen. De meerjarenbegroting wordt hierop aangepast, waarbij ook rekening wordt gehouden met het indexeringspercentage dat voor het komende jaar van toepassing zal zijn. Dit percentage wordt naar verwachting in het najaar, rond eind september, vastgesteld.

De aanpassing wordt opgenomen in de actualisatie van het meerjarenperspectief 2025–2029. Hiermee wordt de aansluiting met de contractuele verplichtingen hersteld en de financiële lijn gecorrigeerd.

Aanwending reserve frictiekosten personeel zwembad (€ 36.479-)
In het kader van de doorrekening van de meerjarenbegroting 2025–2028 is vastgesteld dat de onttrekkingen uit de reserve frictiekosten ten onrechte niet zijn opgenomen. Deze

omissie betreft een administratieve fout en heeft betrekking op eerder voorgenomen en bekostigde frictielasten, voortvloeiend uit organisatieontwikkelingen en aflopende personele verplichtingen.

De verwerking heeft geen effect op het begrotingssaldo, maar herstelt de aansluiting tussen beleidsvoornemens en financiële dekking. Hiermee wordt de financiële verantwoording op orde gebracht en blijft de inzet van de reserve in lijn met haar doelstelling.

Stijgende inhuurkosten groenonderhoud en zwerfafvalbeheer (€ 74.130-)
De gemeente Druten ziet zich geconfronteerd met stijgende kosten voor de inhuur van medewerkers voor groenonderhoud en het beheer van zwerfafval. Deze ontwikkeling is mede het gevolg van wijzigingen in de Participatiewet, waardoor de instroom van medewerkers via de sociale werkvoorziening (SW) is gestopt. Personen met een indicatie voor beschut werk, PW'ers en statushouders vallen nu onder de verantwoordelijkheid van het UWV.

Om voldoende personeel te kunnen inzetten, is de gemeente genoodzaakt deze medewerkers in te huren via payrollconstructies en uitzendbureaus. Deze vormen van inhuur brengen hogere tarieven met zich mee dan de eerdere inzet via de SW. Daarnaast leidt de krappe arbeidsmarkt tot een verhoogde concurrentie om geschikt personeel, wat de kosten verder opdrijft.

Deze structurele kostenstijging is momenteel nog niet volledig opgenomen in de meerjarenbegroting. Het is noodzakelijk om het budget voor groenonderhoud en zwerfafvalbeheer hierop aan te passen, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten gewaarborgd blijven.

Programma 6 Sociaal Domein

Verwerking voorlopige specifieke uitkeringen Onderwijsroute en Inburgeringuitkering (€ 0)
De gemeente Druten heeft een wettelijke taak in de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering (2022), waarin gemeenten regie voeren op de begeleiding en ondersteuning van statushouders richting participatie, werk en taalverwerving. Ook maakt de gemeente afspraken met regionale partners over het organiseren van de zogeheten Onderwijsroute voor specifieke doelgroepen binnen het inburgeringsstelsel.

Voor de periode 2025–2029 ontvangen gemeenten via het Rijk specifieke uitkeringen (SPUK) voor de uitvoering van deze taken. Deze middelen zijn geoormerkt en bedoeld voor onder meer begeleidingstrajecten, taalonderwijs, participatieverklaringen en inzet op duale trajecten.

In de meerjarenbegroting 2025–2029 worden deze specifieke uitkeringen budgettair neutraal verwerkt: de rijksmiddelen worden volledig gekoppeld aan de bijbehorende uitgaven. Dit betekent dat de baten en lasten in evenwicht zijn, en geen beslag leggen op het reguliere gemeentelijk budget. We verwerken de aangepaste, voorlopige specifieke uitkeringen via deze perspectiefnota.

Met deze aanpak borgt de gemeente Druten een transparante en rechtmatige uitvoering van de taken op het terrein van inburgering en opvang, en wordt invulling gegeven aan de doelstellingen van maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid van nieuwkomers.

Subsidie Stichting MeerVoormekaar (€ 32.961-)
Stichting MeerVoormekaar (SMVK) vervult een centrale rol in het welzijnswerk binnen de gemeente Druten. Voor het jaar 2025 is aan SMVK een budgetsubsidie van € 1.007.292 verleend, inclusief een indexering van 4%.

Naar aanleiding van een gegrond bezwaar van SMVK op de subsidietoekenning voor 2024, heeft het college op 4 april 2024 besloten tot een aanvullende indexering van 3,3%, wat

resulteert in een structurele verhoging van € 32.961. Deze verhoging is nog niet verwerkt in de begroting voor 2025 en wordt daarom voorgesteld als onvermijdelijke kostenuitzetting in de perspectiefnota.

Een deel van deze verhoging, namelijk € 31.095, is bestemd voor het dekken van onvoorziene meerkosten bij de exploitatie van de PlusBus, veroorzaakt door hogere lease- en laadkosten. Het college adviseert om deze extra kosten te dekken uit de structurele verhoging, onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad.

Door deze aanpassing wordt de continuïteit van essentiële welzijnsdiensten gewaarborgd en wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke ambities op het gebied van preventie, participatie en ondersteuning van kwetsbare inwoners.

Subsidie Sterker Sociaal Werk (€ 86.791-)
Stichting Sterker Sociaal Werk levert in de gemeente Druten een breed scala aan diensten binnen het sociaal domein, waaronder algemeen maatschappelijk werk, buurtbemiddeling en ondersteuning bij huiselijk geweld en complexe echtscheidingen.

De stichting heeft aangegeven dat de huidige subsidie niet volledig kostendekkend is, mede door stijgende loonkosten en inflatie. Om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen, is het noodzakelijk om de subsidie structureel te verhogen.

Het college stelt voor om de subsidie aan Sterker Sociaal Werk vanaf 2025 structureel te verhogen, zodat de organisatie haar essentiële rol binnen het sociaal domein van Druten kan blijven vervullen. Voor 2025 is incidentele dekking aanwezig binnen de beschikbare extra middelen jeugd/hervormingsagenda-middelen.

Meerkosten indexering tarieven WMO en Jeugd vanaf 2026
In de meerjarenbegroting 2025–2029 is voor het jaar 2026 een indexeringspercentage van 2,7% gehanteerd voor de (regionale) inkoop van Wmo- en Jeugdhulpvoorzieningen. Op basis van de meest recente ramingen komt de verwachte contractuele indexatie voor 2026 echter uit op 5,13%. Deze hogere indexering leidt tot een structureel nadeel van € 184.200, waarvan € 133.500 betrekking heeft op Jeugdhulp en € 50.700 op Wmo.

Deze kostenstijging is het gevolg van landelijke cao-afspraken, inflatie en marktontwikkelingen die de tarieven voor zorgaanbieders beïnvloeden. Om de continuïteit en kwaliteit van de zorg te waarborgen, is het noodzakelijk om deze onvermijdelijke kostenstijging te verwerken in de begroting.

Meerkosten welzijnsinstellingen
De gemeente Druten hanteert voor subsidies aan welzijnsinstellingen zoals Stichting MeerVoormekaar, MEE, Sterker Sociaal Werk, WijkGGZ, Ixta NOA, RIBW en Pro Persona Connect vanaf 2025 de regionale indexering zoals vastgesteld door het Regionaal Ondersteuningsbureau (ROB) voor alle regionaal gecontracteerde zorgaanbieders.

In de meerjarenbegroting 2025–2029 is voor het jaar 2026 een indexeringspercentage van 2,7% gehanteerd. Op basis van de meest recente ramingen komt de verwachte indexatie voor 2026 echter uit op 5,13%. Deze hogere indexering leidt tot een structureel nadeel, dat als onvermijdelijke kostenstijging wordt opgenomen in de perspectiefnota 2025.

Deze kostenstijging is het gevolg van landelijke cao-afspraken en inflatie die de tarieven voor onze welzijnsaanbieders beïnvloeden. Om de continuïteit en kwaliteit van de zorg te waarborgen, is het noodzakelijk om deze onvermijdelijke kostenstijging te verwerken in de begroting.

Het college stelt voor om dit structurele nadeel op te nemen in de perspectiefnota 2025 als onvermijdelijke kostenuitzetting, zodat de gemeente Druten haar wettelijke welzijnstaken adequaat kan blijven uitvoeren.

Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd (€ 66.495+)
De gemeente Druten maakt kosten voor de inzet van praktijkondersteuners jeugd (POH-jeugd) ter ondersteuning van huisartsen bij jeugdzorgvraagstukken. Vanaf 2025 worden deze kosten echter gedekt via de bijdrage aan de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW), waardoor de afzonderlijke uitgaven voor POH-jeugd in de Drutense begroting kunnen vervallen.

Dit resulteert in een structurele vrijval van middelen, te weten € 66.495 in 2025, oplopend tot € 73.542 in 2029. Deze vrijval biedt ruimte voor herallocatie binnen het sociaal domein en wordt meegenomen in de integrale afweging in het kader van deze perspectiefnota 2025.

WMO verblijf LVB (€ 33.093+)
Binnen de regionale samenwerking op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang is de gemeente Nijmegen aangewezen als centrumgemeente voor de regio Nijmegen en Rivierenland. Vanaf 2025 worden de kosten voor tijdelijk verblijf van (jong)volwassenen met een licht verstandelijke beperking (LVB) structureel gedekt uit de middelen voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang die aan de centrumgemeente Nijmegen zijn toegekend.

Dit betekent dat het lokale budget dat de gemeente Druten voorheen reserveerde voor de regionale verrekening van deze voorziening, vanaf 2025 vrijvalt.

Actualisatie doorrekening Huishoudelijke Hulp (€ 185.020+)
Op basis van de realisatiecijfers over 2024 voor huishoudelijke hulp (Zorg in Natura en PGB) en de ontvangen eigen bijdragen, is het meerjarenperspectief 2025–2029 geactualiseerd. Deze actualisatie resulteert in een structureel voordeel voor alle jaren binnen deze periode. De stijging van het aantal cliënten en het aantal gedeclareerde uren huishoudelijke hulp is minder sterk dan eerder geraamd.

Voorlopig BUIG (Bundeling van uitkeringen Inkomensvoorzieningen aan gemeenten) (€ 596.407+)
De nadere voorlopige BUIG-vergoeding (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) voor het jaar 2025 bedraagt voor de gemeente Druten € 5.051.917. Dit is een positieve bijstelling ten opzichte van het eerder geraamde bedrag van € 4.455.510 in de begroting 2025.

Deze bijstelling is gebaseerd op landelijke realisatiecijfers van het voorgaande jaar en recente inschattingen van de conjuncturele situatie, waaronder de werkloosheidsverwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB). We actualiseren deze positieve bijstelling in onze meerjarenbegroting.

Loonkostensubsidie (€ 33.389-)
In de nadere voorlopige BUIG-vergoeding voor 2025 is een verhoging opgenomen die mede bestemd is voor loonkostensubsidies (LKS). Deze middelen worden ingezet voor de financiering van LKS via het WerkBedrijf Rijk van Nijmegen (WBRN), dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het participatiebeleid in de regio.

De aanpassing voor 2025 is grotendeels reeds verwerkt in de zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en de bijstelling 2025 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR RvN). In deze zienswijze is onder meer ingestemd met de bijgestelde begroting 2025, waarin de verhoogde bijdrage voor LKS is opgenomen.

Doorrekening vastgestelde rekentechnische uitgangspunten uitkeringen P-wet en IOAW 2025-2029 (€ 30.114-)
De actualisatie van de rekentechnische uitgangspunten leidt tot een bijstelling van de ramingen voor IOAW en de P-wet.

De gewijzigde ramingen worden verwerkt in de begroting 2025–2029 en maken onderdeel uit van de financiële actualisatie in deze perspectiefnota.

Programma 8 Wonen en Bouwen

Vervanging plansoftware omgevingsdocumenten en toepasbare regelsoftware (€ 14.000-)
De huidige software voor het opstellen van omgevingsdocumenten en toepasbare regels voldoet niet langer aan de functionele eisen. Er zijn beperkingen in het gebruik en meerdere onderdelen functioneren onvoldoende. Om de uitvoering van de Omgevingswet goed te kunnen blijven ondersteunen, is vervanging noodzakelijk.

De kosten voor de vervanging zijn deels incidenteel en deels structureel. Tot 1 januari 2025 worden deze gedekt vanuit het bestaande budget voor de Omgevingswet. De structurele lasten worden vanaf 2025 opgenomen binnen het ICT-budget. Volgens de verdeelsleutel van de Werkorganisatie Druten-Wijchen draagt de gemeente Druten hierin haar aandeel.

Deze vervanging is nodig om de dienstverlening richting inwoners en bedrijven te blijven waarborgen en om te kunnen voldoen aan de wettelijke vereisten binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Programma overstijgend

Actualisatie kapitaallasten

(€208.433+)
De kapitaallasten voor 2025 tot en met 2028 vallen lager uit dan voorzien in de programmabegroting 2025-2028. Dit wordt verklaard door het later afronden van een aantal geplande investeringen waardoor met name in 2025 afschrijvingslasten vrijvallen. Daarnaast is het project Sportcentrum Geldenberg in 2024 afgesloten met een positief resultaat waardoor de afschrijvingslasten structureel ca. € 29.000 lager uitvallen dan opgenomen in de meerjarenbegroting 2025-2028. De totale vrijval aan kapitaallasten bedraagt in 2025 € 208.433, in 2026 € 33.101, 2027 € 43.304, 2028 € 42.484 en 2029 -/- 2.740.

1.3.2 Nieuw beleid (structureel) KEUZES

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Nieuwe agenda dienstverlening 2025-2028 (€ PM)
De Agenda Dienstverlening 2025–2028, die momenteel in voorbereiding is, wordt opgebouwd vanuit de ambitie om de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners duurzaam te versterken, met oog voor toegankelijkheid, betrouwbaarheid en responsiviteit.

Het uitgangspunt bij de ontwikkeling van deze nieuwe agenda is een kostenneutrale realisatie binnen de bestaande financiële kaders. Daarbij wordt maximaal ingezet op het herprioriteren van bestaande middelen, het efficiënter organiseren van werkprocessen en het benutten van digitaliseringspotentieel.

Tegelijkertijd realiseren wij ons dat de uitvoering van de agenda – mede afhankelijk van bestuurlijke keuzes en beleidsaccenten – op onderdelen alsnog kan vragen om aanvullende (incidentele of structurele) middelen. Mocht daartoe aanleiding zijn, dan zal dit via een afzonderlijk besluitvormingsvoorstel aan het college en/of de raad worden voorgelegd.

In afwachting van verdere concretisering van het uitvoeringsprogramma is het financiële effect daarom op dit moment als pm post opgenomen in de begroting.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Bij de berekening van de meerjarige OZB-opbrengsten in deze Perspectiefnota zijn we o.a. uitgegaan van de meest recente gegevens van Munitax, zijnde de stand per 1 maart 2025. Inmiddels is de verwachting dat de OZB-opbrengsten voor 2025 iets lager zullen uitvallen dan bij de begroting 2025 werd voorzien. Er is sprake van een structureel nadeel van afgerond € 50k per jaar. In april 2025 hebben we opnieuw gekeken naar de OZB en de totale belastingdruk in 2025 van Druten in vergelijking met die van de omliggende/regio gemeenten. Daaruit blijkt dat de totale belastingdruk van Druten in 2025 nog iets onder het regio gemiddelde zit.
Hieronder staan de gemeenten die we bij de beoordeling hebben betrokken, met daarbij het rangnummer/de positie die ze innemen t.a.v. de belastingdruk voor meerpersoons-huishoudens met een eigen woning:

Gemeente *	Belastingdruk 2024	Belastingdruk 2025	Rangnr.2024	Rangnr.2025
Berg en Dal	€ 953	€ 974	5	3
Beuningen	€ 952	€ 1.073	4	7
Druten	**€ 922**	**€ 999**	**3**	**4**
Heumen	€ 964	€ 1.002	6	5
Lingewaard	€ 1.055	€ 1.122	8	8
Neder-Betuwe	€ 1.097	€ 1.128	9	9
Overbetuwe	€ 792	€ 899	1	1
West Maas en Waal	€ 974	€ 1.070	7	6
Wijchen	€ 885	€ 950	2	2

* Gegevens volgens Coelo 2024/2025 (Coelo is het landelijke orgaan dat alle gemeentelijke belastinggegevens verzamelt en publiceert)

Op grond van het bovenstaande en zoals we met uw raad bij de vaststelling van de begroting 2025 hebben afgesproken, hebben we, mede gelet op de financiële positie van de gemeente, in voorliggende Perspectiefnota rekening gehouden met een geleidelijke verhoging gedurende een periode van 3 jaar tot en met 2027. We maken daarbij geen onderscheid in de jaarlijkse verhogingen per belastingcategorie. Dit betekent dat naast de inflatie voor elk jaar en voor iedere categorie eenzelfde verhoging is meegenomen van 5,2%. Overigens zullen we dit percentage elk jaar opnieuw bezien. Een en ander ter beoordeling van uw raad.

Volledigheidshalve zijn hieronder de tariefsverhogingen weergegeven zoals die in voorliggend meerjarenperspectief t.a.v. de OZB-opbrengsten zijn verwerkt. Daarbij zijn zowel het inflatiepercentage als het groeipercentage afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

Tabel 1: Verhoging OZB i.v.m. inflatie *

Categorie:	2026	2027	2028	2029
* Eigenaar woning	2,6%	2,6%	2,5%	2,5%
* Eigenaar Niet woning	2,6%	2,6%	2,5%	2,5%
* Gebruiker Niet woning	2,6%	2,6%	2,5%	2,5%

* zo nodig vindt bij de begroting 2026 actualisering plaats

Tabel 2: Verhoging OZB i.v.m. groei

Categorie:	2026	2027	2028	2029
* Eigenaar woning	5,2%	5,2%	0%	0%
* Eigenaar Niet woning	5,2%	5,2%	0%	0%
* Gebruiker Niet woning	5,2%	5,2%	0%	0%

Tabel 3: Verhoging OZB totaal

Categorie:	2026	2027	2028	2029
* Eigenaar woning	7,8%	7,8%	2,5%	2,5%
* Eigenaar Niet woning	7,8%	7,8%	2,5%	2,5%
* Gebruiker Niet woning	7,8%	7,8%	2,5%	2,5%

Programma 2 Verkeer en vervoer

Herinrichting Wilgenland – structurele kapitaallasten
Als onderdeel van de integrale gebiedsaanpak Samen aan de slag in Deest wordt de openbare ruimte in de wijk Wilgenland heringericht. Deze herinrichting omvat onder meer de vernieuwing van de verharding en de vervanging van de openbare verlichting. Het investeringskrediet voor deze werkzaamheden is opgenomen onder incidenteel nieuw beleid.

De uitvoering van deze werkzaamheden leidt tot structurele kapitaallasten in de vorm van rente en afschrijving. Deze lasten maken vanaf het jaar van oplevering onderdeel uit van het structureel bestaand beleid. Ze worden gedekt binnen de reguliere budgettaire kaders voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte.
Met deze toevoeging aan de meerjarenbegroting wordt niet alleen financiële dekking geborgd, maar ook bijgedragen aan een toekomstbestendige en veilige leefomgeving in Wilgenland, in lijn met de ambities van het college op het gebied van leefbaarheid en duurzaamheid.

Verkeersveiligheid rotondes – structurele kapitaallasten
Om de verkeersveiligheid binnen de bebouwde kom van Druten te verbeteren, wordt voorgesteld om in 2026 alle rotondes zodanig aan te passen dat fietsers voorrang krijgen, in lijn met landelijke richtlijnen. Deze civieltechnische aanpassing vereist een aanvullende investering bovenop het reeds beschikbare krediet.

De bijbehorende kapitaallasten bedragen bij een afschrijftermijn van 20 jaar circa € 71.838 per jaar, met ingang van 2027. Deze structurele lasten worden opgenomen als onderdeel van het structureel nieuw beleid.

Met deze investering wordt niet alleen invulling gegeven aan lokale beleidsambities, maar ook aangesloten op nationale richtlijnen en het vergroten van de verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Pumptrack Druten – vrijval krediet en heroverweging uitvoering
In het collegeprogramma “Samen duurzaam vooruit 2022–2026” is opgenomen dat er een onderzoek naar de mogelijkheid voor een pumptrack in de gemeente Druten wordt gehouden. In 2024 is dit haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en is er een geschikte locatie voor de pumptrack gevonden, namelijk park De Lage Bobbert/Hansekamp.

Bij de Perspectiefnota 2023 heeft de gemeenteraad een krediet van € 150.000 beschikbaar gesteld voor de aanleg van de pumptrack in 2025. Daarnaast zijn in de meerjarenbegroting vanaf 2026 kosten opgenomen voor de rentelasten en afschrijvingskosten voor de pumptrack.

Het college stelt voor om dit krediet en de bijbehorende kapitaallasten vrij te laten vallen en deze in te zetten in het ombuigingsproces. Daarnaast onderzoekt het college, mede in het licht van de bezuinigingen, of en welke alternatieve dekking er mogelijk is voor de benodigde investering. Het college informeert de gemeenteraad hier op een later moment over.

De vrijval van het krediet en de bijbehorende kapitaallasten draagt bij aan het realiseren van de noodzakelijke bezuinigingen en biedt ruimte voor een heroverweging van de uitvoering van het pumptrack-project.

Programma 6 Sociaal Domein

Lease auto’s sociaal rechercheurs IBO (Instituut Bijzonder Onderzoek)
In 2024 zijn meerdere rechercheurs blootgesteld aan onveilige werksituaties. Hierbij gaat het vooral om het achtervolgen en klemrijden van de rechercheurs in hun privéauto’s door mogelijke betrokkenen in zaken die betrekking hebben op fraude met bijstandsuitkeringen. Het is echter van groot belang zorg te dragen dat medewerkers hun werk zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. Dat betekent: een veilige werkomgeving, de juiste spullen of kleding en al het andere wat nodig is om jouw werk gezond en veilig te doen. Daarbij speelt, hoe meer risico medewerkers lopen bij het uitoefenen van hun werk, hoe meer maatregelen de werkgever moet nemen. In dit verband is al eerder geopperd om over te gaan op het inzetten van leaseauto’s voor medewerkers ‘in de buitendienst’ bij het IBO. Gezien de omstandigheden is het nu zover om hiertoe over te gaan. De kosten ad € 4.342 worden aan de deelnemende gemeenten in rekening gebracht.

Subsidie Dronio (€ 8.500-)
Seniorenvereniging Dronio vervult een essentiële rol binnen de gemeente Druten door het organiseren van activiteiten die gericht zijn op ontmoeting, creativiteit en beweging voor inwoners van 50 jaar en ouder. Met een ledenbestand van circa 800 personen draagt Dronio significant bij aan het bevorderen van sociale cohesie, het verminderen van eenzaamheid en het stimuleren van een actieve levensstijl onder senioren. De vereniging is actief betrokken bij gemeentelijke beleidsinitiatieven, waaronder het beleidsplan 'Samen voor een gezonde toekomst', en participeert in werkgroepen gericht op valpreventie en ouderenwelzijn.

Tot op heden werd de subsidie aan Dronio incidenteel toegekend, wat leidt tot onzekerheid over de continuïteit van haar activiteiten. In tegenstelling tot andere seniorenverenigingen binnen de gemeente, waarvan de subsidies structureel zijn opgenomen in de begroting, ontbreekt deze zekerheid voor Dronio. Gezien het belang van de vereniging voor de gemeenschap en haar bijdrage aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen, is het wenselijk om de subsidie aan Dronio vanaf 2027 structureel op te nemen in de begroting.

Door de subsidie structureel te maken, wordt niet alleen de continuïteit van Dronio's activiteiten gewaarborgd, maar wordt ook de inzet van de gemeente Druten bevestigd om te investeren in een sterke sociale basis en het welzijn van haar oudere inwoners.

Beschermd wonen (€ 125.607+)
In het kader van de regionale samenwerking binnen de Regio Rijk van Nijmegen is de gemeente Druten verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners die aangewezen zijn op Beschermd Wonen. De gemeente Nijmegen fungeert hierbij als centrumgemeente en coördineert de inkoop en toegang tot Beschermd Wonen voor de regiogemeenten.

Tijdens het recente regionale overleg is vastgesteld dat de gemeente Nijmegen, als centrumgemeente, aanvullende middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van Beschermd Wonen. Voor Druten betekent dit een verhoging van de beschikbare middelen, waarmee de gemeente in staat is om de ondersteuning aan inwoners met een intensieve begeleidingsbehoefte te continueren en waar nodig uit te breiden.

Conform de bestaande afspraken wordt een deel van deze aanvullende middelen specifiek ingezet voor de uitvoering van Beschermd Wonen. Het resterende bedrag wordt, in lijn met eerdere financiële afspraken, toegevoegd aan de algemene middelen van de gemeente. Deze financiële verwerking wordt meegenomen in de actualisatie van de meerjarenbegroting en wordt integraal afgewogen binnen deze perspectiefnota.

Met deze aanvullende middelen kan de gemeente Druten blijven voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen voor Beschermd Wonen, zoals opgenomen in het Programma van Eisen Beschermd Wonen 2025. Hiermee wordt bijgedragen aan een toekomstbestendige en passende ondersteuning voor kwetsbare inwoners binnen de gemeente.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Containers Klepperheide – kapitaallasten

(€ 8.986-)
Aan de Klepperheide zijn op dit moment vier woningbouwprojecten in een afrondende fase. In totaal worden hier 132 appartementen en 15 grondgebonden woningen opgeleverd. Deze ontwikkeling levert een belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave van de gemeente Druten, met name in het segment gestapelde bouw.

Voor de appartementencomplexen geldt dat er geen ruimte beschikbaar is voor het plaatsen van individuele minicontainers voor gft- en papierinzameling. Om te voorzien in een doelmatige en toegankelijke afvalinzameling, wordt daarom ingezet op de realisatie van een gemeenschappelijk containerplein met zes ondergrondse inzamelcontainers.

De investering betreft de kapitaallasten die gemoeid zijn met de inrichting en aanleg van deze inzamelvoorziening. Dit wordt als noodzakelijke voorwaarde beschouwd voor een verantwoorde ingebruikname van de nieuwe woonomgeving. De financiële lasten worden als structurele component opgenomen in de afvalbegroting en zijn daarmee onderdeel van het reguliere kostendekkingsplan binnen de afvalinzameling.

Roekenplan (€ 10.000-)
De roek is een beschermde diersoort onder Europese wetgeving, waardoor directe bestrijding of verstoring van nesten niet is toegestaan. Om binnen de wettelijke kaders maatregelen te kunnen nemen, is het opstellen van een roekenbeschermingsplan noodzakelijk.

Het plan dient als basis voor het aanvragen van een vergunning bij de provincie Gelderland, die vereist is voor eventuele ingrepen. Het opstellen van dit plan wordt geraamd op € 10.000. De kosten voor de uitvoering van maatregelen, zoals het verplaatsen van kolonies of het aanpassen van nestlocaties, kunnen oplopen tot circa € 20.000 per jaar, afhankelijk van de gekozen aanpak.

Het opstellen van het roekenbeschermingsplan is een eerste stap in een meerjarige aanpak om de overlast te verminderen. Het plan zal ook inzicht geven in de effectiviteit en haalbaarheid van mogelijke maatregelen. De gemeente zal bewoners actief betrekken bij het proces en hen informeren over de voortgang en eventuele vervolgstappen.

Voor het opstellen van het roekenbeschermingsplan wordt een eenmalig bedrag van € 10.000 voorgesteld, te dekken uit de eenmalige middelen. Eventuele toekomstige uitvoeringskosten zullen worden opgenomen in de meerjarenbegroting, afhankelijk van de uitkomsten van het plan en de besluitvorming door de gemeenteraad.

Actualiseren grondwatermeetnet (€ 3.235-)
Sinds 2015 voert de gemeente Druten grondwaterstandmetingen uit binnen de vijf bebouwde kommen, met een meetnet bestaande uit 13 peilbuizen. Om te voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en de Basisregistratie Ondergrond (BRO), is het noodzakelijk het meetnet uit te breiden met 5 extra peilbuizen.

Deze uitbreiding brengt structurele kosten met zich mee voor het uitlezen van de loggerdata, de verwerking en visualisatie van de meetgegevens, en de opname van de metingen in het BRO-loket.Deze structurele kosten zijn momenteel nog niet opgenomen in de meerjarenbegroting en dienen aanvullend te worden opgenomen op de reeds geraamde kosten voor het onderhoud aan het bestaande grondwatermeetnet.

Door deze investering kan de gemeente Druten beschikken over een betrouwbaar en actueel beeld van de grondwaterstanden, wat essentieel is voor het gemeentelijk waterbeheer en het nemen van adequate maatregelen bij wateroverlast of droogte.

Hoofdstuk 2. "2e Rapportage 2025"

2.1 Eenmalige bijstellingen begroting 2025/2026

2.1.1 Bestaand beleid (incidenteel)

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Algemene uitkering meicirculaire 2025
Over actuele ontwikkelingen in de financiële verhouding Rijk-gemeenten naar aanleiding van de voorjaarsnota 2025 van het Rijk is in de meicirculaire 2025 gerapporteerd. De uitkomsten van de meicirculaire 2025 zijn meegenomen in deze perspectiefnota. De notitie over de meicirculaire 2025 is als bijlage toegevoegd.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Onderzoekskosten parkeren Klepperheide

(€ 46.710-)
In verband met de geplande nieuwbouw van het VMBO Pax Christi College aan de Klepperheide is aanvullend onderzoek nodig naar de mogelijkheden voor uitbreiding van de parkeercapaciteit in de directe omgeving. Eerder is hiervoor in 2024 een krediet van € 50.000 beschikbaar gesteld, waarvan slechts € 3.290 is besteed. Het restantbedrag van € 46.710 was bedoeld voor 2025, maar is abusievelijk niet administratief overgeheveld.

Middels deze Perspectiefnota wordt dit hersteld en wordt het resterende budget opnieuw beschikbaar gesteld. Het onderzoek richt zich op aspecten zoals bodemgesteldheid, ecologie en ruimtelijke inpassing en is noodzakelijk om te komen tot een realistisch en uitvoerbaar plan voor aanvullende parkeervoorzieningen.

Het beschikbare budget van € 46.710 wordt ten laste gebracht van de eenmalige middelen. De uitkomsten van het onderzoek vormen input voor de verdere planvorming rond de schoolontwikkeling én de parkeersituatie ter plaatse.

Aanpak Koningstraat Afferden
In april 2025 is het onderzoek naar de herinrichting van de Koningstraat gestart. Het proces, zoals beschreven in de informatienota aan de raad van 17 april 2025, wordt uitgevoerd in samenwerking met een adviesbureau. Er wordt gewerkt aan een Plan van Aanpak, een projectstartup en een participatietraject om te komen tot een gedragen schetsontwerp met bijbehorende raming.

Uit dit traject volgt een voorkeursoplossingsrichting die het college zal vaststellen. Het streven is om deze richting bij de behandeling van de begroting 2026 aan de raad voor te leggen. Daarbij wordt inzicht gegeven in het investeringsverschil tussen de oorspronkelijke en de bredere scope van het project.

Vanwege deze verbreding en het verwachte kostenverschil wordt in deze Perspectiefnota voorgesteld het huidige krediet voor dit project te verhogen. Afhankelijk van de gekozen oplossingsrichting kan aanvullend budget voor uitvoering noodzakelijk zijn.

Programma 3 Economie

Vervanging ponton voetveer Druten-Dodewaard – eenmalige bijdrage in 2026 (€ 5.000-)
Het voetveer Druten-Dodewaard, bekend als 'D'n Overkant', vormt een essentiële verbinding over de Waal en draagt bij aan de toeristische en recreatieve aantrekkelijkheid van de regio.

Tijdens de recente bijeenkomst van de stuurgroep is de begroting van het voetveer besproken. Daarbij kwam ook de staat van de huidige ponton aan de orde. Gebleken is dat de ponton nog één vaarseizoen mee kan en dat vervanging noodzakelijk is in 2026.

Afgesproken is dat de eenmalige bijdrage voor de vervanging van de ponton wordt opgenomen in de begroting van 2026.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Vervoer gym door verbouwing sporthal

(€ 7.500-)
In verband met de geplande verbouwing van de sportzaal in Horssen is deze accommodatie tijdelijk niet beschikbaar voor het bewegingsonderwijs van basisschool De Octopus. Om de continuïteit van het bewegingsonderwijs te waarborgen, wordt gedurende deze periode uitgeweken naar gymzaal De Lier in Druten.

Deze tijdelijke verplaatsing brengt extra vervoerskosten met zich mee voor het transport van leerlingen tussen De Octopus en De Lier. De gemeente is in afwachting van een definitieve offerte van MaasWaal Personenvervoer voor deze dienst. Op basis van voorlopige inschattingen wordt rekening gehouden met een extra kostenpost voor het gymvervoer.

Nagekomen factuur schoolzwemmen (€ 25.000-)

In het eerste kwartaal van 2025 is een factuur ontvangen met betrekking tot de uitvoering van het schoolzwemmen over het kalenderjaar 2024. Deze factuur is niet meer verantwoord in de jaarrekening 2024 en leidt daardoor tot een budgetoverschrijding binnen het begrotingsjaar 2025 van € 22.500.

De overschrijding is administratief van aard en vloeit voort uit de late facturering van een structureel onderdeel van het onderwijsondersteunend aanbod. De lasten vallen in 2025, terwijl de prestatie feitelijk in 2024 is geleverd.

De afwijking wordt verwerkt in de financiële actualisatie en maakt onderdeel uit van de incidentele bijstellingen in deze perspectiefnota. Voor de toekomst wordt onderzocht hoe procesafspraken met de uitvoerende partij kunnen worden aangescherpt om tijdige en voorspelbare facturatie te borgen.

Inzet buurtsportcoach Volwassenen 2026-2028 (€ 17.392-)

In het kader van de gemeentelijke ambities op het gebied van gezondheid, preventie en participatie is in 2024 een pilot gestart met de inzet van een Buurtsportcoach Volwassenen. Deze functie richt zich op het stimuleren van sport- en beweegdeelname onder volwassen inwoners, met specifieke aandacht voor kwetsbare doelgroepen. De buurtsportcoach vervult daarnaast een verbindende rol in lokale ketenaanpakken gericht op valpreventie, gezond gewicht en leefstijlbevordering.

De pilot sluit aan bij de doelstellingen van het lokale gezondheidsbeleid en het preventieakkoord en wordt positief geëvalueerd. Er is sprake van een toename in deelname aan beweegactiviteiten, een versterkte samenwerking met zorg- en welzijnspartners, en een grotere zichtbaarheid van preventieve initiatieven in de wijk. De functie wordt door zowel partners als inwoners als waardevol en effectief ervaren.

De huidige financiering van de functie loopt eind 2025 af. Om de continuïteit van deze functie te waarborgen, stelt het college voor om de inzet van de buurtsportcoach voort te zetten in de periode 2026–2028, voor een formatie-inzet van 0,5 fte (20 uur per week). De benodigde middelen voor deze periode bedragen € 68.392 en worden in afwachting van toekomstige cofinancieringsmogelijkheden gedekt uit de reserve Sociaal Domein.

Gelet op de beleidsmatige relevantie én de onzekerheid over structurele financieringsstromen vanaf 2026, wordt dit als voorgestelde intensivering opgenomen in de Perspectiefnota. Definitieve besluitvorming vindt plaats bij de integrale afweging in het kader van de begroting 2026.

Met dit voorstel onderstreept de gemeente Druten haar inzet op het bevorderen van een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale basis.

Aanvulling voorziening gymmaterialen – borging vervangingsopgave op basis van MJOP (€ 55.000-)

De gemeente Druten is verantwoordelijk voor het beheer, onderhoud en de vervanging van gymmaterialen in de gemeentelijke gymzalen. Sinds 2020 is hiervoor een voorziening ingesteld. Jaarlijks worden de materialen gekeurd en opgenomen in een meerjarig onderhoudsplan (MJOP), waarmee invulling wordt gegeven aan de zorgplicht voor veilige en functionele sportvoorzieningen binnen het onderwijs.

De kosten voor aanschaf en vervanging van gymmaterialen zijn de afgelopen jaren gestegen, mede door prijsontwikkelingen en bredere inkoopverplichtingen. Bovendien is in 2024 de gymzaal in Deest toegevoegd aan de gemeentelijke beheersportefeuille. De bijbehorende materialen zijn overgenomen van dorpshuis 't Trefpunt, waardoor de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor beheer en vervanging is uitgebreid.

Uit de geactualiseerde MJOP blijkt dat er in 2027 onvoldoende budget beschikbaar is binnen de bestaande voorziening om aan de vervangingsbehoefte te voldoen. Een eenmalige aanvulling van de voorziening is noodzakelijk om aan de verwachte vervangingsopgave te kunnen voldoen en continuïteit in het aanbod van kwalitatief goed gymmateriaal te garanderen.

De eenmalige aanvulling wordt opgenomen in de financiële actualisatie van de meerjarenbegroting. Hiermee wordt op een verantwoorde wijze uitvoering gegeven aan de gemeentelijke zorgplicht voor het bewegingsonderwijs.

Programma 6 Sociaal Domein

Evaluatie en vervolg Volwassenenfonds Sport en Cultuur (€ 13.000-)
Sinds mei 2023 is de gemeente Druten aangesloten bij het Volwassenenfonds Sport en Cultuur. Deze regeling maakt het mogelijk dat inwoners met een laag inkomen deelnemen aan sport- en cultuuractiviteiten. De pilot sluit aan bij de ambities van het gemeentelijk armoedebeleid, het lokaal sportakkoord en de inzet op inclusie en gezondheid.

De evaluatie eind 2024 laat zien dat het fonds effectief is: er zijn veel aanvragen gedaan, vooral voor sportdeelname, en zowel intermediairs als aanbieders geven aan dat de regeling laagdrempelig en waardevol is. De regeling draagt bij aan preventie, participatie en het doorbreken van sociaal isolement.

Het college heeft besloten de pilot met twee jaar te verlengen, tot en met 2026. Het benodigde budget bedraagt € 46.000, waarvan € 29.000 wordt gedekt uit bestaande middelen. Voor het resterende bedrag van € 17.000 wordt een beroep gedaan op de algemene middelen. Dit wordt ter afweging opgenomen in de Perspectiefnota.

Met deze verlenging bevestigt de gemeente haar inzet op het vergroten van kansen op een gezonde en actieve leefstijl voor alle inwoners

Programma 7 Gezondheid en Milieu

Leven met water (€ 25.000-)
De gemeente Druten participeert actief in het regionale programma *Leven met Water*, dat zich richt op het versterken van de relatie tussen mens en water in het Rijk van Maas en Waal. Dit programma draagt bij aan een toekomstbestendige leefomgeving waarin waterbewustzijn, klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit hand in hand gaan.

Als riviergemeente in een kwetsbaar en dynamisch landschap erkent Druten het belang van investeren in veerkracht en bewustwording rond de gevolgen van klimaatverandering. Samen met de gemeenten Beuningen, Heumen, West Maas en Waal en Wijchen wordt gewerkt aan een gezamenlijke programmering van activiteiten die gericht zijn op educatie, cultuur en beleving, waaronder een regionaal kunst- en participatieprogramma in 2026.

De incidentele kosten van € 25.000 voor de jaarschijf 2025 worden gedekt door de Programmagelden Duurzaamheid. Het budget daarvoor is toereikend.
De incidentele kosten van € 25.000 voor de jaarschijf 2026 worden integraal meegenomen in de Perspectiefnota en bij de begrotingsbehandeling afgewogen.

Programma 8 Wonen en Bouwen

Anterieure overeenkomst Portier

(€ 500.000+)
In het kader van de gebiedsontwikkeling Portier heeft de gemeente Druten een anterieure overeenkomst gesloten met Van de Klok Nieuwbouw BV. Deze overeenkomst regelt onder andere het kostenverhaal voor de ontwikkeling van het parkeerhuis binnen het projectgebied. Als onderdeel van deze overeenkomst onvtangt de gemeente een eenmalige bijdrage van € 500.000 van Van de Klok Nieuwbouw BV ter ondersteuning van de exploitatiekosten van het parkeerhuis.

Deze bijdrage wordt toegevoegd aan de reserve Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP) en is bedoeld om de financiële haalbaarheid van het parkeerhuis te waarborgen. Het parkeerhuis is essentieel voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de nieuwe wijk en draagt bij aan de realisatie van de mobiliteitsdoelstellingen van de gemeente.

De investering is in lijn met de beleidsnotitie kostenverhaal van de gemeente Druten, waarin het sluiten van anterieure overeenkomsten wordt aangemoedigd om kosten op een eenduidige manier te verhalen. Door deze bijdrage wordt de ontwikkeling van het parkeerhuis gefaciliteerd, wat bijdraagt aan de succesvolle realisatie van het project Portier.

Leges bouwvergunningen (€ 100.000+)

Momenteel is er nog onvoldoende zicht op een mogelijke uitzetting van de begrote opbrengst van de leges voor bouwvergunningen. Later dit jaar zal team Vergunningverlening een betere verwachting kunnen afgeven. De enige verwachte uitzetting betreft de verschuiving van te innen leges die niet gerealiseerd zijn in 2024.

De legestarieven voor omgevingsvergunningen zijn vastgelegd in de Legesverordening Druten 2025. Voor bouwactiviteiten wordt een percentage van de bouwsom als leges geheven, met een vastgesteld minimumtarief. Deze tarieven zijn bedoeld om de kosten voor vergunningverlening te dekken en worden jaarlijks geëvalueerd.

Het is van belang om de ontwikkelingen in de legesopbrengsten nauwlettend te volgen, aangezien deze een significante invloed kunnen hebben op de gemeentelijke begroting. Eventuele afwijkingen ten opzichte van de begroting zullen tijdig worden gesignaleerd en, indien nodig, worden bijgestuurd.

Programma overstijgend

Jeugd

Recent heeft u het jaarbeeld 2024 over de Wmo en jeugdzorg ontvangen. Hierin leest u over de trends in het gebruik van zorg en de bijbehorende kosten.

Vooruitblik op 2025
De verwachtingen voor de meeste vormen van zorg zijn nu nog ongeveer hetzelfde als we eerder hadden begroot. Jeugdzorg blijft echter lastig te voorspellen. Eén jongere die dure zorg nodig heeft, kan al zorgen voor een grote kostenstijging.

Kleinschalig verblijf en bovenregionale essentiële functies
Vanaf 2025 zijn er nieuwe landelijke afspraken ingevoerd voor verblijf in de jeugdzorg, zoals de bovenregionale essentiële functies en de mobiele brigade. Ook is er een nieuw model om te bepalen hoe intensief de zorg moet zijn. Vanaf 2025 mag voor sommige jeugdzorgproducten ook een deel van de indirecte tijd worden gedeclareerd. In de jeugd-ggz was dit al gebruikelijk. Omdat de woon- en behandelgroepen kleiner worden ingericht, zijn de kosten voor verblijf gestegen.

Belangrijke ontwikkelingen
Oordeel van de commissie Van Ark (rapport Groeipijn, 2025)
Op 6 februari sprak de landelijke commissie Van Ark over de Hervormingsagenda Jeugd. Ze ziet dat er hard is gewerkt, maar de besparingen vallen tegen. De doelen van de agenda zijn te beperkt. Gemeenten moeten een grotere rol krijgen bij het versterken van de sociale basis en hun wijkteams. De commissie vindt ook dat er te weinig daadkracht is in de jeugdzorg om echte veranderingen door te voeren. Ze adviseert om de agenda voort te zetten, maar met bredere maatregelen en een betere financiële regeling:

- Gemeenten moeten voor 2023 en 2024 50% van hun tekorten gecompenseerd krijgen.
- Voor 2025-2028 moet het budget omhoog en beter aangepast worden aan de stijgende kosten.
- Vanaf 2028 moet er een nieuw financieel systeem komen.

De VNG heeft zich geconformeerd aan deze uitspraak hoewel zij de compensatie over 2023 en 2024 voor maar 50% teleurstellend vindt. Het kabinet heeft toegezegd de komende maanden naar ruimte te zoeken om gemeenten met terugwerkende kracht te compenseren voor (de helft van) de tekorten over 2023 en 2024. Helaas is deze compensatie niet verwerkt in de voorjaarsnota van het Rijk.

Lokale uitvoering hervormingsagenda
In de aangepaste Hervormingsagenda Jeugd staat de kracht van lokale teams en een sterke sociale basis centraal. Lokale teams zijn het hart van de jeugdzorg: ze bieden hulp dichtbij huis, kennen de wijk en schakelen tijdig specialistische zorg in. Een sterke sociale basis – zoals goede voorzieningen in de wijk, op school en in de vrije tijd – helpt gezinnen bij opvoedvragen en voorkomt zwaardere zorg. Wij werken nu aan een lokaal plan om deze aanpak uit te voeren. Daarin staat welke investeringen nog nodig zijn om op lange termijn de jeugdzorg te verbeteren én betaalbaar te houden. Als dit lokale plan uitgewerkt is, informeren we u hierover.

2.1.2 Nieuw beleid (incidenteel) KEUZES

Wilgenland
In december 2020 stelde de gemeenteraad de integrale gebiedsaanpak Samen aan de slag in Deest vast. Een belangrijk onderdeel hiervan is de herinrichting van de wijk Wilgenland.

De investering is een uitwerking van het wijkontwikkelproces en vormt een volgende stap in de gebiedsgerichte aanpak in Deest.

In deze Perspectiefnota wordt voorgesteld hiervoor het benodigde investeringskrediet beschikbaar te stellen. De kapitaallasten (pagina 16) die hieruit voortvloeien zullen, conform reguliere planning, vanaf het moment van oplevering structureel worden verwerkt in het financieel meerjarenbeeld.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid rotondes
In het coalitieakkoord "Ontwikkelen in huidig perspectief" en het collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit" is opgenomen dat de verkeersveiligheid op rotondes binnen de bebouwde kom van Druten wordt vergroot, met name door het aanpassen van de voorrangsregels voor fietsers. In tegenstelling tot omliggende gemeenten en landelijke richtlijnen hebben fietsers binnen de bebouwde kom van Druten momenteel geen voorrang op rotondes.

Op 11 maart 2025 heeft het college kennisgenomen van het onderzoek naar de verkeersveiligheid op rotondes. Het onderzoek toont aan dat het mogelijk is om de rotondes binnen de bebouwde kom van Druten zodanig aan te passen dat fietsers voorrang krijgen, conform landelijke richtlijnen.

Hiervoor zijn civieltechnische aanpassingen nodig aan alle rotondes binnen de bebouwde kom. De globale kosteninschatting voor deze aanpassingen bedraagt € 1.021.824 (prijspeil maart 2024). Er is reeds een krediet van € 500.000 beschikbaar. Om de aanpassingen in 2026 te kunnen realiseren, wordt voorgesteld om een aanvullend krediet van € 605.205 (prijspeil 2026) beschikbaar te stellen.

Programma 3 Economie

Voortzetting beleid Cultuurpunt Maas & Waal (€ 20.000-)
Het Cultuurpunt Maas en Waal, gevestigd in cultureel centrum De Bogerd, is in 2024 gestart met ondersteuning vanuit GMR-subsidie voor de jaren 2024 en 2025. Het initiatief heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een waardevolle schakel binnen de lokale culturele infrastructuur, met een focus op het bevorderen van cultuurparticipatie voor alle inwoners.

Gezien de positieve impact en het belang van het Cultuurpunt voor de gemeenschap, stelt het college voor om het initiatief voort te zetten in de jaren 2026 en 2027. De hiervoor benodigde € 20.000 per jaar wordt incidenteel gedekt uit de algemene middelen en wordt integraal afgewogen in de perspectiefnota 2025.

Het Cultuurpunt zal zich blijven inzetten voor het versterken van de culturele infrastructuur en het bevorderen van cultuurparticipatie in de gemeente Druten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met lokale partners en organisaties om een breed en toegankelijk cultureel aanbod te realiseren.

Voortzetting beleid HIP & TIP (€ 27.000-)
Sinds de oprichting in 2023 hebben het Historisch Informatiepunt (HIP) en het Toeristisch Informatiepunt (TIP), gevestigd in het karakteristieke Bondsgebouw aan de Kattenburg, zich ontwikkeld tot waardevolle pijlers binnen de culturele en toeristische infrastructuur van

de gemeente Druten. Het initiatief, dat tot stand is gekomen in samenwerking met Stichting KleiGoed Maas & Waal, biedt inwoners en bezoekers inzicht in de rijke geschiedenis van de regio en informatie over recreatieve en culturele activiteiten.

De voortzetting van HIP & TIP draagt bij aan de ambities uit het coalitieakkoord om cultuur, erfgoed en lokale identiteit beter zichtbaar en beleefbaar te maken voor inwoners en bezoekers van Druten.

Gezien de positieve impact en het belang van het HIP & TIP voor de gemeenschap, swordt voorgesteld om het initiatief voort te zetten in de jaren 2026 en 2027. De hiervoor benodigde € 27.000 per jaar wordt incidenteel gedekt uit de algemene middelen en wordt integraal afgewogen in de perspectiefnota 2025.

Het HIP & TIP zal zich blijven inzetten voor het versterken van de culturele en toeristische infrastructuur en het bevorderen van participatie in de gemeente Druten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met lokale partners en organisaties om een breed en toegankelijk aanbod te realiseren.

Streekpromotie Land van Maas en Waal (€ 20.000-)
Sinds 2022 participeert de gemeente Druten in de streekmarketing Land van Maas en Waal, uitgevoerd door Stichting Bureau Toerisme. Deze samenwerking heeft geleid tot een versterkte profilering van de regio als aantrekkelijke bestemming voor bewoners, bezoekers en ondernemers.

De evaluatie van de toeristisch-recreatieve promotie in 2023 bevestigt de positieve impact van deze samenwerking. Daarom stelt het college voor om de bijdrage aan Bureau Toerisme voor de aanvullende promotie van het Land van Maas en Waal voort te zetten in 2025.

Met ingang van 2026 wordt voorgesteld om de financiering van de streekpromotie structureel te koppelen aan de opbrengsten uit de toeristenbelasting. Deze benadering zorgt voor een directe relatie tussen de inkomsten uit toeristisch verblijf en de investeringen in toeristische promotie.

Regiopromotie Rijk van Nijmegen (€ 15.500-)
Sinds 2022 participeert de gemeente Druten in de regiomarketing Rijk van Nijmegen, gericht op het versterken van de toeristische en economische profilering van de regio. Deze samenwerking draagt bij aan de zichtbaarheid van de regio als aantrekkelijke bestemming voor bezoekers, inwoners en ondernemers.

Om dit bereik te behouden wordt de regiomarketing voortgezet. Tegelijkertijd wordt met ingang van 2026 een afschaling voorzien vanwege beperkte beschikbare middelen. De focus ligt vanaf dat moment op een gezamenlijke basispromotie met alle deelnemende gemeenten.

In juni 2025 besluiten de regiogemeenten over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de periode 2026–2029. Het voornemen is om aan te sluiten bij deze SOK, onder voorbehoud van gelijkluidende besluitvorming door het nieuw te vormen college van Druten en de definitieve deelname van de gemeente Beuningen.

De middelen voor de promotie worden meerjarig geraamd en meegenomen in de integrale afweging binnen deze perspectiefnota.

Verwijderen tijdelijke noodunits SCP (€ 13.425-)
Na ingebruikname van het nieuwe clubgebouw van voetbalvereniging SCP begin 2025, is de tijdelijke fase met noodunits formeel afgerond. Deze units, die sinds de brand in 2021 dienst deden als overbruggingsvoorziening, hebben hun functie vervuld. De verwijdering van de units is inmiddels in gang gezet en wordt uiterlijk voor de zomer voltooid.

Deze stap markeert de afronding van het herstelscenario zoals dat in overleg met SCP en de gemeenteraad is opgesteld. Met de verwijdering van de tijdelijke voorzieningen komt er ruimte vrij voor afrondende werkzaamheden aan het terrein, waaronder herinrichting, herstel van verhardingen en afronding van de buitenruimte.

De kosten voor verwijdering van de noodunits zijn eerder geraamd en vallen binnen de beschikbare middelen.

Programma 4 Onderwijs

Doordecentralisatie Pax Christi (€ 300.000-)
Hiervoor is een stelpost opgenomen van € 1 mln. Er was reeds € 0,7 mln opgenomen in de meerjarenbegroting. Dit is nu naar aanleiding van een onderzoek verhoogd. Bij de meerjarenbegroting 2026-2029 wordt dit verder uitgewerkt.

Nieuw/verbouw school Octopus Horssen (€ p.m.)
Het IHP is bij de totstandkoming van deze perspectiefnota nog niet bekend.

Verhoging krediet Klosterhufke Deest
Het krediet is verhoogd met € 600.000. De bijbehorende kapitaallast bedraagt € 24.000.

Programma 7 Gezondheid en Milieu

Actualisatie grondwatermeetnet

(€ 9.000-)
Een recent onderzoek heeft aangetoond dat het bestaande grondwatermeetnet naar behoren functioneert. Desondanks is uitbreiding wenselijk om een betrouwbaar en representatief beeld van de grondwaterstanden te behouden. Gepland is de toevoeging van drie diepe peilbuislocaties ter vervanging van de TNO-peilbuizen, evenals twee nieuwe ondiepe monitoringslocaties: één nabij het kwelvenster bij Afferden en één op een potentiële grote nieuwbouwlocatie binnen de gemeente .

Daarnaast dienen de meetgegevens te worden opgenomen in de Basisregistratie Ondergrond (BRO), conform de wettelijke verplichtingen sinds 1 januari 2021. Dit draagt bij aan een uniforme en betrouwbare registratie van ondergrondgegevens op landelijk niveau.

De kosten voor de actualisatie van het grondwatermeetnet bedragen € 9.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag eenmalig beschikbaar te stellen en te betrekken bij de tariefberekening van het rioolrecht. Hiermee wordt voldaan aan de zorgplicht voor grondwater en wordt de basis gelegd voor een adequaat grondwaterbeheer binnen de gemeente Druten .

Maatregelen Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) (€16.338-)
In 2018 is een meetnet aangelegd binnen het stedelijk waterstelsel van de gemeente Druten. Gedurende bijna vijf jaar zijn hieruit gegevens verzameld die inmiddels zijn verwerkt in een geactualiseerd rioolmodel. Op basis van deze recente modelberekeningen is geconcludeerd dat de eerder voorziene systeemaanpassingen aan het rioolstelsel – waarvoor een bedrag van € 450.000 was opgenomen in de meerjarenbegroting – niet noodzakelijk zijn. Dit bedrag kan derhalve vrijvallen.

Tegelijkertijd laten de modelberekeningen zien dat er gerichte en kleinschalige maatregelen mogelijk zijn om wateroverlast structureel te verminderen. Door deze maatregelen op korte termijn uit te voeren, wordt de kans op overlast tijdens hevige neerslag binnen deze planperiode aanzienlijk teruggebracht. Daarmee wordt invulling gegeven aan de gemeentelijke ambities op het gebied van klimaatadaptatie, de zorgplicht voor stedelijk water, en het voorkomen van schade aan publieke en private eigendommen.
Om te komen tot de meest doelmatige en uitvoerbare oplossingen is aanvullend technisch onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek richt zich op het nader lokaliseren van knelpunten en het ontwerpen van gerichte verbetermaatregelen aan het rioolstelsel. Hiervoor wordt in deze Perspectiefnota voorgesteld om een nieuw krediet te reserveren.

Ondergrondse afvalcontainers Klepperheide – incidentele investering (€8.983-)
In de wijk Klepperheide worden vier woningbouwprojecten afgerond, goed voor 132 appartementen en 15 grondgebonden woningen. Deze ontwikkeling levert een belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave van de gemeente Druten, met name in het segment gestapelde bouw.

Op 4 maart 2025 heeft het college ingestemd met het beschikbaar stellen van het investeringskrediet voor deze voorziening. De realisatie wordt beschouwd als een noodzakelijke randvoorwaarde voor een verantwoorde en nette ingebruikname van de nieuwe woonomgeving. De kapitaallasten die samenhangen met deze investering zijn opgenomen onder de structurele middelen, zoals weergegeven op pagina 17 van deze perspectiefnota.

Programma 8 Wonen en Bouwen

Opzetten VTH proces (€ 5.000-)
Opzetten VTH-proces vanuit de wettelijke verplichting een VTH-beleidsplan te maken. Doel is om VTH-proces gelijk te trekken met de verplichte beleidscyclus uit de Omgevingswet. Voor effectief beleid is periodieke risicoanalyse nodig om prioriteiten te stellen. Nu vanuit monitoring en evaluatie onderzoek in 2026/2027 uitzetten. Verwachting in 2028 compleet proces te hebben. Mogelijk ook vermindering budget vanwege ontstane basis'.
Raming € 5.000.

Programma Overstijgend

Voor het nieuwe college en specifiek voor de uitvoering van het coalitieakkoord is voor de jaren 2027-2029 jaarlijks een bedrag opgenomen van € 300.000.

2.2 Actualisatie reserves en voorzieningen 2025

De voorgestelde mutaties voor het begrotingsjaar 2025 treft u hieronder aan.

(bedragen in € -/- = afname reserve)

Pag. nr.	Wijzigingen t.l.v. reserves 2025	Bedrag	Reserve
6	Activiteiten UP WMO Jeugd en gezondheid	-95.000	Reserve Sociaal domein
6	Ontrekking jr resultaat 2024 aan Algemene reserve	-2.138.292	Algemene reserve
7	Totaalbedrag (restant)budgetten storten in Algemene reserve	1.172.662	Algemene reserve
9	Onttrrekking aan reserve renovatie voetbalvelden	-30.499	Reserve renovatie voetbalvelden
9	Onttrekking aan reserve frictiekosten	-54.792	Reserve frictiekosten personeel zwembad
22	Storting in reserve MJOP	500.000	Reserve MJOP

Hoofdstuk 3. Gemeenschappelijke regelingen

Algemeen
In lijn met de motie 'trap af' die unaniem door de raad is vastgesteld hebben wij de Gemeenschappelijke Regelingen een taakstelling opgelegd van 6%. De gemeenteraad van Druten onderschrijft dat de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen meebewegen met het takenpakket van de deelnemende gemeenten en dat de keuzes in dat takenpakket in eerste instantie door de gemeenteraden gemaakt moeten worden. De gemeenteraad ziet graag een heldere uiteenzetting van de gevolgen voor de begroting van de gemeenschappelijke regelingen en de Drutense bijdrage daaraan, van zowel de keuzes van de deelnemende gemeenten als van de gemeente Druten, zodra de Perspectiefnota en de Meerjarenbegroting van de gemeente zijn vastgesteld. Wij realiseren ons dat mogelijke bezuinigingen gevolgen hebben voor het uitvoerings- en voorzieningenniveau. Daarbij vindt de gemeenteraad van Druten dat het invullen van de financiële taakstelling van 6 % ook wordt gevonden in de bedrijfsvoering van de gemeenschappelijke regelingen en zich niet enkel beperkt tot vermindering van beleidstaken.

Structurele doorwerkingen	2025	2026	2027	2028	2029
Gemeenschappelijke regelingen en vrijval stelposten	104.663	-55.905	193.668	274.654	405.617
Groene Metropool 1	17.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Groene Metropool 2		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
GGD	12.912	55.600	55.600	55.600	55.600
DRAN	-31.993	-29.505	-25.932	-17.946	-23.983
MGR (module werkbedrijf)	-42.000	70.000	27.000	100.000	237.000
VRGZ		-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
ODRN	-9.000				
WDW	61.000	61.000	61.000	61.000	61.000
MARN	96.744				
MUNITAX		-189.000			
BSR			100.000	100.000	100.000

Groene Metropool Regio
Voor een overzicht van de actuele ontwikkelingen vanuit de GMR op het gebied van circulariteit, cultuur & toerisme, economie, mobiliteit en woningbouw verwijzen wij u naar de website. Voor de Groene Metropool verwachten wij een teruggave in 2025 van € 17.000, zijnde de afrekening van voorgaand jaar. In de jaren 2026 t/m 2029 verwachten wij, op basis van de begroting 2026, een aanvullende bijdrage te moeten leveren van € 5.000 per jaar.

Munitax
In 2023 heeft Munitax een begrotingswijziging doorgevoerd vanwege de explosieve stijging van het aantal bezwaarschriften. Ook voor 2024 waren deze extra kosten opgenomen. Hoewel het aantal bezwaarschriften in 2024 en 2025 beduidend lager is dan in 2023, heeft Munitax ook in 2025 en naar verwachting ook in 2026 meerwerk aan de afhandeling van beroepsschriften, volgend op de bezwaarschriften.

Momenteel is de tweede fase gestart van het onderzoek naar een mogelijke toetreding tot de BSR en beëindiging van de belastingsamenwerking Munitax. Dit onderzoek loopt door tot het zomerreces. Vanuit deze tweede fase zal een principebesluit aan de colleges voorgelegd worden, waarna het zienswijzetraject met de raden gaat lopen.

We nemen voor 2026 conform de begroting van Munitax incidenteel € 189.000 extra op, vanwege de hogere personeelskosten voor de afwikkeling van doorlopende beroepsschriften.

In deze perspectiefnota nemen we vanaf 2027 voorzichtigheidshalve € 100.000 op als besparing voor de overgang naar BSR. Naar verwachting zal dit bedrag hoger zijn maar er dient ook rekening te worden gehouden met transitiekosten.

Begrotingswijziging GGD Gelderland Zuid 2025 en ontwerpbegroting 2026
Op verzoek van de gemeenten heeft de GR GGD besparingsmogelijkheden onderzocht. We verwerken hier het voorgestelde scenario 2, zoals opgenomen in de conceptbegroting 2026 van de GR GGD. Dit levert een structureel voordeel op t.o.v onze huidige meerjarenraming.

BVO DRAN meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 (incl. bijstelling 2025)
Er is sprake van een beperkt financieel nadeel de komende jaren. Dit is het gevolg van een geraamde toename van het route- en jeugdvervoer.

MGR Module Werkbedrijf Ontwerpbegroting 2026-2029 en bijstelling begroting 2025 (excl. IRVN)
Recent ontvingen we de ontwerpbegroting 2026 en de bijstelling 2025 van de MGR Regio Rijk van Nijmegen. Vooruitlopend op de definitieve besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de MGR en de in te dienen zienswijze verwerken we de wijzigingen in deze perspectiefnota.
Over 2025 valt de bijdrage aan de MGR € 42.000 hoger uit dan geraamd. Voor de jaren 2026-2029 leveren de bijdragen aan de MGR voordelen op van resp. € 70.000 in 2025, oplopend tot € 237.000 voordeel in 2029.

Hogere uitkering GR MARN – incidentele meevaller 2025
De gemeente Druten ontvangt in 2025 een hogere uitkering van de Gemeenschappelijke Regeling Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen (GR MARN) dan oorspronkelijk begroot. Deze incidentele meevaller bedraagt € 96.744 en is het gevolg van een dividenduitkering van ARN B.V., waarin MARN als aandeelhouder participeert.

De extra inkomsten zijn niet structureel van aard en worden daarom verantwoord als incidentele baten in de begroting 2025. Deze meevaller draagt bij aan het verbeteren van de financiële positie van de gemeente Druten voor het betreffende jaar.

De gemeente blijft de ontwikkelingen binnen GR MARN en ARN B.V. nauwlettend volgen om tijdig te kunnen anticiperen op toekomstige financiële implicaties.

Zienswijze VRGZ – structurele indexering bijdrage vanaf 2026
De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) heeft de ontwerpbegroting 2026 en jaarstukken 2024 voor zienswijze aan de deelnemende gemeenten aangeboden. Op basis van deze stukken blijkt dat de deelnemersbijdrage voor Druten met ingang van 2026 structureel toeneemt.’

Deze stijging bedraagt € 19.000 per jaar en is het gevolg van reguliere indexering op basis van loon- en prijsontwikkelingen, evenals een herijking van kosten voor taken op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. De verhoging is noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van de uitvoering door de VRGZ te blijven waarborgen.

In de zienswijze heeft de gemeente Druten begrip getoond voor de noodzaak van de verhoging, maar tegelijkertijd het belang onderstreept van een transparante begrotingsopbouw en kostenbeheersing binnen de VRGZ.

De structurele toename van € 19.000 wordt opgenomen in de meerjarenbegroting en verwerkt als structureel nieuw beleid.

ODRN
De Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) voert namens de gemeente Druten de taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Op basis van de

voortgang van de werkplannen in de eerste maanden van 2025 heeft de ODRN een begrotingswijziging voorgesteld.

Voor de gemeente Druten betekent dit een incidentele verhoging van de jaarlijkse bijdrage met € 9.000. Deze verhoging is nodig om de kwaliteit van de VTH-taken te kunnen blijven

borgen, mede in het licht van de invoering van de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en stijgende uitvoeringskosten binnen de dienst.
De aanvullende bijdrage wordt verwerkt in de meerjarenbegroting en maakt onderdeel uit van het structureel nieuw beleid. Hiermee wordt verzekerd dat de gemeente kan blijven voldoen aan haar wettelijke taken op het gebied van toezicht en vergunningverlening.

Begrotingswijziging 2025 WDW/ Conceptbegroting WDW 2026
De ontwerpbegroting 2026 van de WDW is beleidsarm, wat resulteert in een financieel technisch document op basis van bestaand beleid. Nieuw beleid dat door de gemeenten wordt vastgesteld, kan leiden tot meerkosten bij de WDW. Het initiatief daarvoor ligt bij de gemeenten en wordt daarmee afgewogen bij de Perspectiefnota of Begroting van de gemeenten.
De kostenstijging op het gebied van arbo wordt gecompenseerd door hogere rentebaten en een voordeel op de indexatie van lonen ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025. Ten opzichte van wat we in de meerjarenbegroting van Druten hadden opgenomen, zien we vanwege indexatie een kostenuitzetting van ongeveer € 70k op de bijdrage aan de WDW.

Inmiddels is duidelijk dat er een voorlopig onderhandelingsresultaat is bereikt over de cao gemeenten, welke in juni 2025 ter besluitvorming voorligt. Omdat de WDW met een hogere indexatie heeft gerekend in de meerjarenbegroting, in vergelijking met het voorstel dat nu voorligt, verwachten we dat de bijdrage aan de WDW kan worden verlaagd.
In de begroting van de WDW is rekening gehouden met een indexering van 5,3% voor 2025 en 3,8% in 2026. Volgens de gemaakte afspraken worden de reguliere salarisschalen verhoogd met gemiddeld 7,64% in de komende twee jaar. Dit is als volgt verdeeld over meerdere jaren:
- 1 april 2025 een loonstijging van 2%;
- 1 oktober 2025 een loonstijging van 1,85%;
- 1 januari 2026 het bodem uur salaris 16 euro exclusief schaal A;
- 1 januari 2026 35 euro nominaal in de salarisschalen;
- 1 juli 2026 een loonstijging van 1,25%;
- 1 januari 2027 een loonstijging van 1,6%.

Een globale berekening laat zien dat we ongeveer € 0,32 miljoen voordeel realiseren t.o.v. de begroting 2026 van de WDW. Hiervan wordt € 0,189 miljoen in mindering gebracht als gevolg van de opgelegde taakstelling aan de WDW als resultante van de begroting 2026 van de WDW. Deze taakstelling is niet geconcretiseerd, waardoor de bijdrage aan de WDW nu verhoogd wordt.

Hoofdstuk 4. Proces ombuigingen

4.1 Inleiding

De gemeente Druten heeft in de Perspectiefnota 2024 het startschot gegeven voor een meerjarig traject gericht op structureel financieel herstel. Aanleiding hiervoor waren de toenemende financiële tekorten in de meerjarenbegroting 2024–2027, als gevolg van landelijke ontwikkelingen zoals het aangekondigde 'ravijnjaar' en de herijking van het gemeentefonds. Deze ontwikkelingen – gecombineerd met autonome kostenstijgingen en beleidsambities – maken het noodzakelijk om tot structurele ombuigingen te komen. De inzet van de bestemmingsreserve exploitatietekorten bood tijdelijk soelaas, maar is nadrukkelijk als incidenteel en eindig aangemerkt.

In de Perspectefnota 2024 is een eerste aanzet gegeven tot richtinggevende keuzes. De raad heeft destijds negen sporen vastgesteld als denkkader voor mogelijke bezuinigingsrichtingen. Deze sporen fungeren als inhoudelijk en financieel kader voor de inventarisatie en uitwerking van ombuigingsopties in alle domeinen. Elk spoor vertegenwoordigt een specifieke richting van besparing of heroverweging, en gezamenlijk dekken zij het spectrum van beleidsmatig, organisatorisch en financieel ingrijpen.

De negen sporen zijn als volgt gedefinieerd:

1. Spoor 1: Financiële ruimte zonder beleidsconsequenties
   Dit betreft het identificeren van financiële ruimte die kan worden benut zonder dat dit directe beleidsmatige gevolgen heeft.
2. Spoor 2: Ambities en taken bijstellen
   Hierbij gaat het om het heroverwegen van bestaande ambities en taken, met als doel deze bij te stellen in lijn met de huidige financiële realiteit.
3. Spoor 3: Vastgoed uitponden
   Dit spoor richt zich op het verkopen van gemeentelijk vastgoed om financiële middelen vrij te maken.
4. Spoor 4: OZB inkomsten verhogen
   Het verhogen van de onroerendezaakbelasting (OZB) om de inkomsten van de gemeente te vergroten.
5. Spoor 5: Herbeoordeling investeringskredieten
   Het heroverwegen van eerder toegekende investeringskredieten om te bepalen of deze nog noodzakelijk zijn.
6. Spoor 6: Kosten Munitax
   Dit betreft het doorbelasten van kosten, zoals die van Munitax, in de afval- en riooltarieven.
7. Spoor 7: Voorstellen Out of the box
   Het ontwikkelen van innovatieve en creatieve voorstellen die buiten de traditionele kaders vallen om besparingen te realiseren.
8. Spoor 8: Taakstelling WDW
   Het kritisch bekijken van de taken en de organisatie van de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) met het oog op mogelijke besparingen.
9. Spoor 9: Taakstelling Gemeenschappelijke Regelingen
   Het evalueren van de bijdragen en taken binnen gemeenschappelijke regelingen om te bepalen waar efficiëntieverbeteringen mogelijk zijn.

Hierop volgde een eerste ambtelijke inventarisatie. De opbrengsten hieruit vormden een belangrijk signaal, maar waren ontoereikend om de opgave structureel te dekken. Daarom is in 2025 een verdiepingsslag uitgevoerd. Tegelijkertijd ontstond vanuit het Rijk tijdelijk financieel perspectief via de voorjaarsnota. Dit bood ruimte om bestuurlijke rust te creëren en een zorgvuldig vervolgstap te zetten.

De Perspectiefnota 2025 bouwt voort op de inhoudelijke en bestuurlijke lijn die in 2024 is ingezet. Waar de vorige nota de oriëntatiefase markeerde, vormt deze perspectiefnota een strategisch scharniermoment: op basis van geactualiseerde inzichten, aangescherpte scenario's en een brede ambtelijke verkenning worden nu de contouren geschetst voor een sluitende meerjarenbegroting richting 2029. Daarmee positioneert deze nota zich als richtinggevend kader voor de verdere uitwerking in de programmabegroting 2026–2029.

Het college heeft vanaf het begin gestuurd op een koersvast en integraal ombuigingsproces, met als uitgangspunt:

- het realiseren van een structureel sluitende begroting per 2029;
- het zoveel mogelijk ontzien van kwetsbare groepen en essentiële voorzieningen;
- het voorkomen van versnippering en sturen op majeure, strategische keuzes;
- het bewaken van bestuurlijke autonomie en het voorkomen van provinciaal toezicht;
- het organiseren van politieke en ambtelijke betrokkenheid bij elke fase van het proces.

4.2 Beschrijving van het proces

Structurering van het traject (najaar 2023 – voorjaar 2024)

Het ombuigingstraject is eind 2023 opgestart met de vaststelling van de financiële opgave en het formuleren van de centrale doelstelling: een structureel sluitende meerjarenbegroting in 2029. In dit kader heeft de gemeenteraad in de Perspectiefnota 2024 negen inhoudelijke sporen vastgesteld als richtinggevend kader voor mogelijke bezuinigingen. Deze sporen gaven houvast voor het eerste ambtelijke onderzoek naar ombuigingsopties.

Op basis van deze sporen zijn in het voorjaar van 2024 voorstellen verzameld binnen de ambtelijke organisatie. Hierbij gold als uitgangspunt dat alleen maatregelen met een structurele opbrengst van ten minste € 50.000 in beeld werden gebracht. Dit heeft geleid tot een eerste inventarisatie van besparingsopties over meerdere domeinen heen. Deze opbrengsten zijn vervolgens besproken en gewogen binnen het managementteam en gedeeld met de raad als onderdeel van het bredere denkkader.

Door elke maatregel expliciet te koppelen aan één of meerdere sporen, is het mogelijk geworden om zicht te krijgen op zowel de thematische spreiding als de samenhang tussen maatregelen. Dit voorkomt versnippering en bevordert een programmatisch afgewogen benadering van de opgave. De methodische toepassing van de sporen maakt het bovendien mogelijk om binnen het vervolgproces doelgericht te sturen op integraliteit, haalbaarheid en bestuurlijke consistentie.

Deze eerste fase markeert daarmee een stevig vertrekpunt: het vormde zowel de inhoudelijke verkenning als de organisatorische voorbereiding op het verdere ombuigingsproces, met ruimte voor verdieping, participatie en besluitvorming in de vervolgfase.

Verdieping van de analyse (eerste kwartaal 2025)

Hoewel de eerste ronde voorstellen beleidsmatig relevant was, bleek de financiële opbrengst onvoldoende om de volledige opgave structureel te dekken. Begin 2025 is daarom een tweede, verdiepende inventarisatie uitgevoerd. In deze ronde is expliciet gestuurd op inhoudelijke scherpte, uitvoerbaarheid en strategische relevantie, met behoud van de ondergrens van € 50.000 per maatregel.

Bij de beoordeling van de aangedragen maatregelen is een afwegingskader toegepast dat het college in staat stelt om systematisch en transparant inzicht te krijgen in de impact en uitvoerbaarheid van elk voorstel. Het kader kent zeven beoordelingscriteria: maatschappelijke impact, uitvoerbaarheid, politieke haalbaarheid, effect op strategische speerpunten, effect op het coalitieakkoord, transitie- en frictiekosten, en impact op de samenwerking binnen WDW. Elk criterium is gekwalificeerd op een driepuntsschaal (laag, middel, hoog) en gewogen naar belang. Dit resulteert in een totaalscore die als hulpmiddel dient voor het onderling vergelijken en clusteren van maatregelen.

Het doel van het afwegingskader is nadrukkelijk niet om automatisch te komen tot keuzes, maar om het gesprek over prioritering inhoudelijk te voeden. Op basis van deze aanpak zijn binnen de drie domeinen (sociaal, fysiek en bedrijfsvoering/BSP) voorstellen geselecteerd die samen het beleidsmatige fundament vormen onder deze perspectiefnota.

De inventarisaties vormen belangrijke bouwstenen in het traject naar structureel financieel evenwicht. Tegelijkertijd markeren zij een tussentijds resultaat: de opbrengsten geven richting en bieden inhoudelijke handvatten, maar vergen op onderdelen nog nadere financiële en beleidsmatige uitwerking. De voorstellen zijn daarmee geen eindbeeld, maar een representatieve en beleidsmatig onderbouwde tussenstand.

In de aanloop naar de programmabegroting 2026–2029 worden de voorstellen nader geanalyseerd, vertaald en – waar nodig – bijgesteld. Dit biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om richtinggevend te sturen op de uiteindelijke keuzes die noodzakelijk zijn om te komen tot een structureel sluitende begroting.

Integrale weging, koersactualisatie en bestuurlijke voorbereiding
In de vervolgfase zijn de opbrengsten uit de tweede inventarisatie inhoudelijk gewogen op basis van beleidsdoelen, uitvoerbaarheid en financiële impact. Daarbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan:

- het voorkomen van generieke of onevenwichtige bezuinigingen;
- het behoud van vitale voorzieningen en uitvoeringskracht;
- het clusteren van maatregelen op basis van complexiteit, urgentie en bestuurlijke gevoeligheid.

De actualisatie van de financiële koers – vastgesteld in mei van 2025 – vormt in dit traject een belangrijk keerpunt. De incidentele verruiming uit de voorjaarsnota van het Rijk stelt de gemeente in staat om de begroting voor 2026 sluitend te maken met behulp van tijdelijke middelen. Tegelijkertijd heeft het college onderstreept dat dit niet mag leiden tot uitstel van structurele keuzes.

De uitkomsten van de inventarisaties zijn daarom benoemd als richtinggevend kader voor verdere uitwerking richting de programmabegroting 2026–2029. Deze perspectiefnota markeert een bestuurlijk ankerpunt waarin ruimte ontstaat voor bestuurlijke voorbereiding, inhoudelijke verdieping en politieke weging. 2026 geldt als overbruggingsjaar; vanaf 2027 zijn aanvullende keuzes noodzakelijk om tot structureel financieel evenwicht te komen in 2029.

Het gehanteerde proces en het toegepaste afwegingskader vormen een stevig fundament voor het vervolggesprek over de invulling van de meerjarenbegroting. Inzicht is verkregen in de beschikbare financiële ruimte per domein, evenals in de onderliggende beleidsmatige spanningsvelden die zijn geïdentificeerd. Hiermee wordt de potentiële richting van keuzes zichtbaar, zonder dat er al onomkeerbare beslissingen worden genomen.

De opbrengsten vertegenwoordigen een tussenresultaat dat richtinggevend is voor de verdere uitwerking in de programmabegroting 2026–2029. In deze vervolgfase zal verdere detaillering plaatsvinden op zowel financiële als inhoudelijke onderdelen. Daarbij ontstaat ruimte voor politieke duiding, bestuurlijke prioritering en – waar nodig – maatschappelijke consultatie. Deze perspectiefnota biedt daarmee kaders, geen eindbeeld: het gesprek over de invulling volgt bij de begroting.

4.3 Inzicht in de opbrengsten

De opbrengsten die voortkomen uit de inventarisatie zijn onderverdeeld naar beleidsdomein (sociaal domein, fysiek domein en bedrijfsvoering/BSP) en zijn het resultaat van interne analyses en inhoudelijke toetsing. Er zijn voorstellen opgesteld die uiteenlopen van het heroverwegen van niet-wettelijke taken en subsidies tot het versoberen van onderhoudsniveaus of het beëindigen van tijdelijke inzet. De mate van ingrijpendheid, beleidsvrijheid en uitvoerbaarheid verschilt per maatregel. De opbrengsten bieden een eerste structurele invulling van de financiële opgave, maar zullen op onderdelen nog nader uitgewerkt of gewogen moeten worden.

Deze voorstellen vormen een belangrijke basis voor het vervolgproces richting de programmabegroting 2026–2029. In die begroting zal per maatregel worden aangegeven of, wanneer en hoe deze wordt ingezet, en of aanvullende afweging of participatie wenselijk is.

De volgende uitgangspunten hebben hierbij richting gegeven:

- Essentiële voorzieningen worden zoveel mogelijk ontzien;
- Sociale samenhang, gezondheid en preventie blijven leidend in het sociaal domein;
- Het fysiek domein draagt verhoudingsgewijs meer bij op basis van beleidsmatige prioritering en schaalvoordelen;
- Taken zonder wettelijke verplichting zijn nadrukkelijk tegen het licht gehouden.

4.4 Doorontwikkeling van het proces

Het college onderkent dat deze perspectiefnota niet het eindpunt vormt, maar een essentieel tussenstation. In de komende maanden worden:

- de voorstellen verder uitgewerkt in begrotingsvoorstellen;
- de uitkomsten van de septembercirculaire verwerkt;
- bestuurlijke keuzes gemaakt over implementatie, fasering en mitigatie van effecten.

Besluitvorming over individuele maatregelen vindt plaats in het najaar, bij de vaststelling van de begroting 2026–2029. Daarbij is ook ruimte voor nadere duiding op initiatief van de raad.

4.5 Participatie en communicatie

Gelet op het technisch-budgettaire karakter van de maatregelen, is gekozen voor het participatieniveau ‘informeren’. Medewerkers worden geïnformeerd via WenDi; inwoners via de website, huis-aan-huiscommunicatie en een online Q&A. Vragen kunnen via reguliere kanalen worden gesteld. Indien bij uitwerking beleidswijzigingen nodig blijken, volgt maatwerk in participatie.

4.6 Koersvast naar 2029

Het ombuigingstraject kent een duidelijke lijn: van richting geven, via inventariseren en prioriteren, naar besluitvorming. De voorgestelde maatregelen bieden perspectief op een structureel sluitende begroting in 2029, met behoud van maatschappelijke samenhang en bestuurlijke regie. De komende maanden staan in het teken van verdere verdieping, bestuurlijke afweging en verwerking in de programmabegroting.

In dat kader heeft het college ook besloten de begroting voor het jaar 2027 op te bouwen volgens het principe van zero based budgeting. Deze benadering impliceert dat de uitgaven per taakveld en beleidsveld vanaf de basis worden geanalyseerd, zonder automatische doortrekking van bestaande budgetten. Hiermee wordt expliciet heroverwogen welke inzet noodzakelijk, effectief en financieel verantwoord is. Deze methodiek ondersteunt niet alleen het streven naar een houdbare meerjarige begroting, maar versterkt tevens de inhoudelijke onderbouwing en transparantie van beleidskeuzes.

Hoofdstuk 5. Financiële effecten incidenteel en structureel

Op deze en volgende pagina's treft u de tabel "Eenmalige bijstellingen 2025" en "Structurele effecten/ doorwerkingen" aan, waarin tevens het exploitatiesaldo 2025 wordt gepresenteerd.

(-/-= nadelig)

Pag. nr.	*Tabel incidentele bijstellingen 2025*	Incidentele dekkingsmiddelen
	Beginstand saldo eenmalige middelen	10.000
	Incidentele voor/nadelen Perspectiefnota 2025	
	Effecten uit eerdere Raadsbesluiten	
6	Uitvoeringsplan WMO Jeugd en gezondheid	-95.000
6	Dekking Uitvoeringsplan uit reserve Sociaal Domein	95.000
7	Totaalbedrag overheveling restantbudgetten storten in Algemene reserve	-1.172.662
6	Resultaat rekening 2024 (concept)	2.138.292
7	Padelbanen LTC Horssen	-30.000
	Bestaand beleid	
	Programma 2 Verkeer en vervoer	
19	Onderzoekskosten parkeren Klepperheide	-46.710
	Programma 4 Onderwijs	
20	Vervoer gym door verbouwing sporthal	-7.500
20	Nagekomen factuur schoolzwemmen	-25.000
21	Aanvulling voorziening gymmaterialen	-55.000
	Programma 8 Wonen en Bouwen	
22	Anterieure overeenkomst Portier (bijdrage)	500.000
22	Storting bijdrage Portier in reserve MJOP	-500.000
22	Leges bouwvergunningen	100.000
	Nieuw beleid (Keuze)	
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	
25	Noodunits SCP	-13.425
	Programma 6 Sociaal Domein	
21	Volwassenfonds Sport en Cultuur	-4.128
	Programma 7 Gezondheid en Milieu	
26	Actualiseren grondwatermeetnet	-9.000
26	Actualiseren grondwatermeetnet (aanwending vz. Riolering)	9.000
17	Roekenplan	-10.000
	Totaal eenmalige middelen Perspectiefnota 2025	**883.867**

(bedragen in € /-= nadelig)

Pag. nr.	Structurele doorwerkingen	2025	2026	2027	2028	2029
	Structureel saldo na bestemming (na doorrekening fin.uitgangspunten) saldo 2025: € -862.920 (incl.investerings/bestedingsplan)	-862.920	-2.684.688	-2.457.160	-2.401.710	-2.845.145
	Effecten uit eerdere Raadsbesluiten	**-2.560**	**-2.627**	**-2.695**	**-2.762**	**-2.831**
6	Vaststellen verordening Cliëntparticipatie	-2.560	-2.627	-2.695	-2.762	-2.831
	Bestaand beleid	**1.513.263**	**770.392**	**807.566**	**839.978**	**780.922**
	Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
7	Bijdrage aan de VNG	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
7	Decembercirculaire 2024	352.000	195.000	241.000	244.000	229.000
7	OZB Woningen (eigenaren)	90.745	102.969	116.548	125.147	125.147
7	OZB niet-woningen	-122.608	-132.172	-142.481	-146.042	-146.042
7	OZB niet-woningen	-21.224	-22.880	-24.664	-25.282	-25.282
7	Accountant	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
	Programma 1 Veiligheid					
8	Cameratoezicht Markt en Gelenberg	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	Programma 2 Verkeer en vervoer					
8	Aanpak Koningstraat kapitaallasten	0	0	-8.775	-8.775	-8.775
	Programma 3 Economie					
19	Bijdrage voetveer	0	-5.000	0	0	0
	Programma 4 Onderwijs					
8	OZB scholen (SO)	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400
8	OZB scholen (BO)	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500	-11.500
8	OZB scholen (VO)	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000	-11.000
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
10	Uitzetting inhuur groenonderhoud	-74.130	-74.130	-74.130	-74.130	-74.130
8	Bijstelling contractuele verplichting OB Rivierenland	-6.800	-6.800	-6.800	-6.800	-6.800
9	Index omroepgelden	-1.026	-1.415	-1.415	-1.415	-1.415
9	Natuurgrasvelden sportclubs	-30.499	-62.501	-247.501	-259.141	-62.501
9	Natuurgrasvelden sportclubs (aanwending reserve sportvelden)	30.499	62.501	247.501	259.141	62.501
9	Besparing op kosten Sportcentrum Gelenberg	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
9	Aangepaste huurindexatie Sportcentrum	31.909	31.909	31.909	31.909	31.909
9	Aanwending reserve frictiekosten personeel zwembad	54.792	46.491	30.277	21.310	21.310
9	Frictiekosten personeel zwembad	-36.479	-28.178	-11.964	-2.997	-2.997
	Programma 6 Sociaal Domein					
10	Specifieke uitkeringen Onderwijsroute en Inburgering (inkomsten)	203.295	203.295	203.295	203.295	203.295
10	Uitgaven onderwijsroute en Inburgering	-203.295	-203.295	-203.295	-203.295	-203.295
10	Subsidie Stichting MeerVoormekaar	-32.961	-32.961	-32.961	-32.961	-32.961
11	Subsidie Sterker Sociaal Werk	-86.791	-86.791	-86.791	-86.791	-86.791
11	Incidentele dekking subsidie Sterker 2025	86.791				
11	Meerkosten indexering tarieven WMO en Jeugd inkoop		-184.200	-188.989	-193.714	-198.557
11	Meerkosten indexering Welzijnsinstellingen		-35.250	-36.167	-37.071	-37.997
12	Vrijval Praktijkondersteuner huisartsen Jeugd	66.495	68.290	69.998	71.748	73.542
12	WMO Verblijf LVB	33.093	33.987	34.837	35.708	36.601
12	Actualisatie doorrekening Huishoudelijke Hulp (PGB, ZIN en eigen bijdrage)	185.020	178.400	223.200	234.147	242.665
12	Voorlopig BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten)	596.407	683.672	773.441	860.981	951.355
12	Loonkostensubsidie	-33.389	-71.139	-108.795	-147.351	-185.006
12	Doorrekening vastgestelde rekentechn. uitgangspunten uitkeringen P-wet 2025-2029	-16.366	-192.947	-325.396	-367.032	-425.264
12	Doorrekening vastgestelde rekentechn. uitgangspunten uitkeringen IOAW 2025-2029	-13.748	17.336	39.281	49.805	51.050
	Programma 8 Wonen en Bouwen					
13	Vervanging plansoftware omgevingswet	-14.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
13	Dekking vervanging plansoftware omgevingswet	14.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	Programmaoverstijgend					
13	Vrijval kapitaallasten	208.433	33.101	43.303	42.484	-2.740

(bedragen in € /-= nadelig)

Pag. nr.	Structurele doorwerkingen	2025	2026	2027	2028	2029
	Nieuw beleid (KEUZES)	**100.607**	**-81.051**	**-427.720**	**-299.569**	**-458.360**
	Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
14	Nieuwe agenda dienstverlening	PM	PM	PM	PM	PM
	Programma 2 Verkeer en vervoer					
15	Wilgenland kapitaallasten			-61.500	-61.500	-61.500
15	Veiligheid rotondes kapitaallasten			-71.838	-71.838	-71.838
	Programma 3 Economie					
24	Cultuurpunt Maas & Waal		-20.000	-20.500		
24	HIP & TIP beleid		-27.000	-27.300		
25	Streekpromotie Land van Maas en Waal		-20.000	-21.000		
25	Regiopromotie Rijk van Nijmegen		-15.500	-17.500		
	Programma 4 Onderwijs					
26	Door-decentralisatie Pax Christi			-300.000	-300.000	-300.000
26	Nieuwbouw school de Octopus Horssen	PM	PM	PM	PM	PM
26	Verhoging krediet Klosterhofke Deest		-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
16	Pumptrack		17.250	17.250	17.250	17.250
20	Buurtsportcoach volwassenen		-17.392	-24.500	-26.500	
20	Buurtsportcoach volwassenen (aanwending reserve Soc. Domein)		17.392	24.500	26.500	
	Programma 6 Sociaal Domein					
21	Volwassenfonds Sport en Cultuur		-13.000			
16	Lease auto's sociaal rechercheurs IBO		-4.342	-4.342	-4.342	-4.342
16	Subsidie Dronio			-8.500	-8.713	-8.930
17	Beschermd Wonen inkomst Centrumgemeentemiddelen	125.607	80.541	141.510	183.574	
17	Beschermd Wonen uitgaven	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	
	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu					
18	Actualiseren grondwatermeetnet	-3.235	-3.235	-3.235	-3.235	-3.235
18	Actualiseren grondwatermeetnet	3.235	3.235	3.235	3.235	3.235
26	Maatregelen Systeemoverzicht StedelijkWater (SSW)		16.338	16.338	16.338	16.338
26	Maatregelen Systeemoverzicht StedelijkWater (SSW)		-16.338	-16.338	-16.338	-16.338
26	Maatregelen Systeemoverzicht StedelijkWater (SSW)			-7.353	-7.353	-7.353
26	Maatregelen Systeemoverzicht StedelijkWater (SSW)			7.353	7.353	7.353
21	Leven met water	-25.000	-25.000			
21	Dekking Leven met water	25.000				
17	Containers Klepperheide		-8.983	-8.983	-8.983	-8.983
17	Containers Klepperheide		8.983	8.983	8.983	8.983
	Programma 8 Wonen en Bouwen					
27	Opzetten VTH proces		-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Nieuw beleid programmaoverstijgend (KEUZES)	**0**	**0**	**-300.000**	**-300.000**	**-300.000**
	Programma overstijgend					
27	Stelpost voor uitvoering collegeprogramma vanaf 2027	0	0	-300.000	-300.000	-300.000
	Gemeenschappelijke regelingen en vrijval stelposten	**104.663**	**-55.905**	**193.668**	**274.654**	**405.617**
28	Groene Metropool 1	17.000	5.000	5.000	5.000	5.000
28	Groene Metropool 2		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
29	GGD	12.912	55.600	55.600	55.600	55.600
29	DRAN	-31.993	-29.505	-25.932	-17.946	-23.983
29	MGR (module werkbedrijf)	-42.000	70.000	27.000	100.000	237.000
29	VRGZ		-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
29	ODRN	-9.000				
30	WDW	61.000	61.000	61.000	61.000	61.000
29	MARN	96.744				
28	MUNITAX		-189.000			
28	BSR			100.000	100.000	100.000
	Financiële effecten meicirculaire 2025	**489.000**	**1.990.000**	**1.513.000**	**490.000**	**383.000**
19	Uitkomsten meicirculaire 2025	489.000	1.990.000	1.513.000	490.000	383.000
	Structureel saldo 2025 t/m 2029	**1.342.053**	**-63.879**	**-673.341**	**-1.399.409**	**-2.036.797**
36	Saldo eenmalige middelen 2025 (gedeeltelijk keuze)	883.867				
	Saldo exploitatie 2025 t/m 2029	**2.225.920**	**-63.879**	**-673.341**	**-1.399.409**	**-2.036.797**

Hoofdstuk 6. Provinciaal toezicht

6.1 Algemeen

In haar rol van financieel toezichthouder heeft de provincie Gelderland tot taak de financiële positie van de gemeente Druten te toetsen aan de op dit moment geldende wet- en regelgeving. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluit de provincie, op grond van artikel 203 van de Gemeentewet, voor 1 januari of de gemeente voor het komende begrotingsjaar onder repressief of preventief toezicht valt.

Er is altijd sprake van repressief toezicht als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht.

- De jaarrekening en begroting zijn op tijd ingezonden. De jaarrekening vóór 15 juli van het jaar volgend op het verslagjaar en de begroting vóór 15 november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

We voldoen op dit moment aan bovenstaande toets van de provincie, omdat we een structureel positief resultaat voor 2026 verwachten. Daarnaast voldoen we aan het uitgangspunt van het minimaal benodigde positieve resultaat. Dit criterium uit de financiële verordening is ingesteld ter afdekking van het verplicht opnemen van een post voor onvoorzien in de begroting. Wij hebben ervoor gekozen om deze post niet op te nemen aan de kostenkant van de begroting, maar te voorzien door een resultaatsnorm.

De toezichthouder heeft tevens een aantal richtlijnen meegeven, gezien de bijzondere situatie van de kortingen op het gemeentefonds, de oplossingen uit de Voorjaarsnota en de ontwikkelingen jeugdzorg.

- Alle inkomsten uit het gemeentefonds zijn structureel, evenals de kortingen vanaf 2028.
- De aangekondigde maatregelen om de kosten van het jeugdzorgstelsel te beheersen, mag je als stelpost verwerken in de begroting. Daarbij gaat het om de eigen bijdrage op jeugdzorg en het sturen op trajectduur.
- De hogere besparing op de hervormingsagenda vanwege indexering (macro € 507 miljoen) moet worden vertaald in concrete maatregelen. Hiervoor mogen gemeenten geen stelpost opnemen.

We voldoen aan bovenstaande richtlijnen.

6.2 Financiële ontwikkelingen

Onderstaande ontwikkelingen zijn al sinds vorig jaar bekend en gerapporteerd. Aangezien deze een enorme impact hebben op ons normenkader financieel beheer laten we ze nog eens expliciet terugkomen.

Herijking gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het herverdeelmodel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het rijk is een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Een groeipad zorgt ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt blijven. Tot en met 2026 blijven de financiële gevolgen beperkt tot maximaal
€ 37,50 per inwoner. Dit geldt voor alle gemeenten, Daarbij maakt het niet uit of de gemeenten voordeel of nadeel heeft van het nieuwe verdeelmodel. Druten heeft een nadeel van het nieuwe verdeelmodel en in onze berekening van het gemeentefonds is rekening gehouden met het maximale bedrag van € 37,50 per inwoner.
Voor Druten is het nadeel van de herverdeling echter groter dan € 37,50 per inwoner. Dit nadeel is meegenomen bij in de doorrekening van de meicirculaire 2025.

Notitie incidenteel structureel

In de notitie incidenteel/structureel van de VNG is een nieuwe maatregel aangekondigd. Dankzij deze maatregel kunnen gemeenten vanaf 2024 reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Hierdoor kunnen gemeenten vanaf volgend jaar het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van dit vrij besteedbare deel, het surplus, mogen gemeenten 10% inzetten voor structurele lasten. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft. De solvabiliteit geeft aan welk deel van onze bezittingen is betaald met spaargeld. In vaktermen is dat het eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.
Dit deel wordt dan tot 'structurele baat' bestempeld. Ook moet het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder (de provincie) voldoende zijn, gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. Het is aan gemeenten zelf of ze hun reserves daadwerkelijk inzetten. De maatregel is in werking getreden op 1 januari 2024.

Begrotingsadvies VNG

De VNG heeft in maart een begrotingsadvies 2025-2028 uitgebracht. Dit advies was op hoofdlijnen:

- Bereid ombuigingen voor waartoe in uw gemeente besloten zal worden indien de korting van € 3 miljard vanaf 2026 niet wordt teruggedraaid of verzacht. Breng deze zo goed mogelijk in kaart, maar zet ze nog niet in gang.
- Presenteer deze gevolgen financieel én inhoudelijk zo scherp mogelijk.

Hoofdstuk 7. Collegeprogramma "Samen duurzaam vooruit"

7.1. Voortgangsrapportage lijst van 100

Afgelopen april heeft u een informatienota ontvangen over de “” Lijst van 100” status uitvoering collegeprogramma. Derhalve hebben we deze uitvraag niet opnieuw gedaan, maar verwijzen we u naar deze recente informatie over de uitvoering van het collegeprogramma.

Hoofdstuk 8. Resumé beslispunten

Op basis van deze perspectiefnota dient de raad de volgende zaken te autoriseren:

1. In te stemmen met de voorstellen en mutaties met betrekking tot de reserves en voorzieningen in 2025 als genoemd bij paragraaf 2.2 Actualisatie reserves en voorzieningen 2025.

2. Het bestemmen van het beschikbare saldo van de jaarrekening 2024 ad € 2.138.292 als dekkingsmiddel in deze perspectiefnota 2025.

3. Na de bovenstaande mutaties resteert in 2025 (zie blz.36) een bedrag aan eenmalige middelen van € 883.867. Na de berekening van de structurele effecten resteert in 2025 een saldo aan structurele middelen van € 1.342.053 (zie blz.38). Daardoor komt het saldo voor de exploitatie 2025 uit op € 2.225.920 (eenmalig +/+ € 883.867, structureel +/+ € 1.342.053).

4. De financiële consequenties van deze perspectiefnota 2025 muteren in de begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026-2029 inclusief de mutaties in de reserves conform de overzichten op de pagina's 27 en 36 t/m 38. Daartoe wordt de 2e begrotingswijziging 2025 vastgesteld.

5. Verwerken c.q. instemmen met de hieronder genoemde kredieten:

    - Instemmen met de ophoging van het bestaande krediet voor het Klosterhufke Deest met € 600.000, vanwege gestegen bouwkosten.
    - Instemmen met de kredietophoging van € 135.000 voor de aanpak van de Koningstraat in Druten, voortvloeiend uit het lopende ontwerpproces en de bredere projectscope.
    - Instemmen met het nieuwe krediet van € 1.997.092 voor de herinrichting van de openbare ruimte in Wilgenland (Deest). Dit past binnen de integrale gebiedsaanpak "Samen aan de slag in Deest" en maakt uitvoering mogelijk.
    - Instemmen met een krediet van € 63.450 voor de herinrichting van de verlichting van de openbare ruimte in Wilgenland.
    - Instemmen met een krediet van € 110.000 voor de aanleg van een ondergrondse containeropstelling aan de Klepperheide, als noodzakelijke voorziening voor de afrondende woningbouwontwikkelingen aldaar.
    - Instemmen met een aanvullend krediet van € 605.205 voor de aanpassing van rotondes binnen de bebouwde kom van Druten, gericht op het realiseren van voorrang voor fietsers conform landelijke richtlijnen.
    - Instemmen met een krediet van € 247.500 voor de uitvoering van de programma 'korte termijn maatregelen' voor het optimaliseren van het watersysteem.
    - Instemmen met aframing van het krediet verbetermaatregelen riolering schijf 2025 met € 450.000.
    - Instemmen met aframing van het krediet pumptrack 2025 met € 150.000.

6. De budgetten uit de perspectiefnota ten behoeve van de uitvoering door de WDW ter beschikking te stellen aan de WDW.